Základní škola a Mateřská škola Staříč, okres Frýdek-Místek, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM - ZV

„Klíček“

Dodatek č. 6 platný od 1.9.2019

Školní vzdělávací program byl zpracován dle RVP ZV

Obsah

1. Identifikační údaje 6
1.1. Identifikační údaje oboru 6
1.2. Identifikační údaje školy 6
1.3. Zřizovatel 6
2. Charakteristika školy a ŠVP 7
2.1. Charakteristika školy 7
2.2. Velikost školy, vybavení 7
2.3. Vybavenost školy 7
2.4. Charakteristika pedagogického sboru 8
2.5. Charakteristika žáků 8
3. Charakteristika ŠVP 10
3.1. Zaměření školy 10
3.2. Výchovné a vzdělávací strategie 10
3.3. Klíčové kompetence 10
3.3.1.Kompetence k učení 10
3.3.2.Kompetence k řešení problémů 11
3.3.3.Kompetence komunikativní 11
3.3.4. Kompetence sociální a personální 12
3.3.5.Kompetence občanské 12
3.3.6.Kompetence pracovní 12
4. Vzdělávání žáků se SPU, žáků s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně. Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními 13
4.1. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP. 13
4.2. Specifikace provádění podpůrných opatření 14
4.3. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných 15
4.4. Vzdělávání žáků se specifickými poruchami chování 17
4.5. Začlenění průřezových témat 17
5. Učební plán 24
5.1. Ročníkový stupeň 24
5.2. Celkový 26
6. Učební osnovy 27

6.1. Jazyk a jazyková komunikace 27
6.1.1. Český jazyk a literatura 29
6.1.2. 1. ročník 31
6.1.3. 2. ročník 34
6.1.4. 3. ročník 38
6.1.5. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1. období 41
6.1.6. 4. ročník 43
6.1.7. 5. ročník 48
6.1.8. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období 52
6.2. Anglický jazyk 54
6.2.1. 1. ročník 56
6.2.2. 2. ročník 58
6.2.3. 3. ročník 59
6.2.4. 4. ročník 62
6.2.5. 5. ročník 64
6.2.6. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období 67
6.3. Matematika a její aplikace 67
6.3.1. 1. ročník 71
6.3.2. 2. ročník 73
6.3.3. 3. ročník 76
6.3.4. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1 období 79
6.3.5. 4. ročník 80
6.3.6. 5. ročník 84
6.3.7. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období 87
6.4. Informační a komunikační technologie 88
6.4.1. 4. - 5. ročník 90
6.4.2. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1. a 2. období 92
6.5. Člověk a jeho svět 93
6.5.1. Prvouka 96

6.5.2. 1. ročník 96
6.5.3. 2. ročník 100
6.5.4. 3. ročník 104
6.5.5. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1. období 108
6.6. Vlastivěda 110
6.6.1. 4. třída 111
6.6.2. Vlastivěda, 5. ročník 115
6.6.3. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období 119
6.7. Přírodověda 120
6.7.1. 4. ročník 121
6.7.2. 5. ročník 124
6.7.3. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období 127
6.8. Člověk a zdraví 128
6.8.2. 1. ročník – 3. ročník 132
6.8.3. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1. období .. 136
6.8.4. 4. ročník – 5. ročník 137
6.8.5. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1. období .. 141
6.9. Umění a kultura 142
6.9.1. Hudební výchova 145
6.9.2. 1. - 3. ročník 147
6.9.3. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1.období . 150
6.9.3. 4.- 5. ročník 150
6.9.4. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období 153
6.10. Výtvarná výchova 154
6.10.1. 1. - 3. ročník 156
6.10.2. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 159
6.10.3. 4. - 5. ročník 159
6.10.4. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období 163
6.11. Člověk a svět práce 164

6.11.1. Pracovní činnosti 165
6.11.2. 1. ročník – 3. ročník 166
6.11.3. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1. období 169
6.11.3. 4. ročník – 5. ročník 170
6.11.4. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období 173
7. Projekty 174
7.1. Mluvený projev 175
7.2. Svatomartinský průvod 175
7.3. Den malých zdravotníků (OSV, VDO) 175
7.4. Škola v přírodě 175
7.5. Den Země 175
7.6. Svačinkový den 175
8. Hodnocení žáků a autoevaluace školy 176
8.1. Obecné zásady: 176
8.2. Kritéria 176
8.3. Pravidla hodnocení chování 176
8.4. Stupně hodnocení chování 177
8.5. Pochvaly 177
8.6. Opatření k posílení kázně 177
8.7. Zásady pro hodnocení chování a udělení výchovných opatření 178
8.8. Hodnocení žáků na vysvědčení 178
8.9. Hodnocení a klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření 180
8.10. Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 181
8.11. Celkové hodnocení 182
8.12. Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci 183
8.13. Hodnocení práce v zájmových útvarech 185
8.14. Sebehodnocení 185
8.15. Komisionální zkouška 185
8.16. Opravná zkouška 186
8.17. Postup do dalšího ročníku 187
8.18. Autoevaluace školy 187

1. Identifikační údaje

1.1. Identifikační údaje oboru

Název ŠVP	„Klíček“
Motivační název	„Klíček“
Platnost	Dodatek platný od 1.9.2019
Koordinátor	Mgr. Jeanetta Machová
Délka studia v letech:	5
Forma vzdělávání	prezenční
Použité RVP	
Název	RVP ZV Základní vzdělávání
Dosažené vzdělání	Základní vzdělání

1.2. Identifikační údaje školy

Název školy	Základní škola a Mateřská škola Staříč, okres Frýdek-Místek, příspěvková organizace
Adresa	Sviadnovská 332, 739 43 Staříč
IČ	75026538
Kontakty	Mgr. Jeanetta Machová
Ředitel	Mgr. Jeanetta Machová
Telefon	558 660 263
Email	reditel@zsstaric.cz
www	www.zsstaric.cz

1.3. Zřizovatel

Název	Obecní úřad Staříč
IČ	00576956
Adresa	Staříč, Chlebovická 201
Kontakt	Ingr. Libor Macháček – starosta obce
Telefon	558 660 214
Email	staric@obec-staric.cz
www	www.obec-staric.cz
Verze ŠVP	3

…….... ……

razítko školy podpis ředitelky školy

2. Charakteristika školy a ŠVP

2.1. Charakteristika školy

2.2. Velikost školy, vybavení

Škola je s 1.- 5. ročníkem. Nachází se ve středu obce Staříč. Kapacita školy je 124 žáků, průměrně se zde vzdělává 90 žáků. V budově naší školy se začalo poprvé vyučovat 24. září 1877. Od těch dob prošla budova řadou změn. Tou nejzásadnější byla celková přestavba, která proběhla od ledna do září 1997. Budova byla zmodernizována.

2.3. Vybavenost školy

V budově základní školy je 5 kmenových tříd, počítačová učebna, školní knihovna a samostatná třída pro školní družinu. Školní družina má nyní 2 oddělení pro 45 žáků. Součásti školy je školní jídelna a tělocvična. V areálu školy se nachází zahrada s malým pozemkem pro pěstování zeleniny a květin. K relaxaci slouží zahrada s herními prvky, pískovištěm a ohništěm. Je zde také dřevěná pergola se stoly a lavicemi, kde může probíhat za pěkného počasí výuka. Tato část pozemku je využívána také školní družinou a v dopoledních hodinách dětmi z MŠ.

Prostory školy jsou čisté, světlé a na vysoké estetické úrovni. Na jejich výzdobě se podílejí hlavně žáci svými pracemi. Kromě jedné třídy jsou místnosti dostatečně prostorné, vybavené výškově rozdílnými lavicemi. Součástí vybavení všech tříd jsou interaktivní tabule a koberce pro relaxační činnosti dětí.

K pohybovým aktivitám mohou žáci využívat tělocvičnu, venkovní tělocvičné nářadí na zahradě školy a betonové hřiště Sokola Staříč. Pro výuku lehké atletiky je využíván stadion Sokola Staříč pod Okrouhlou, kde je k dispozici pískové doskočiště, 60 m běžecká dráha a místo pro hod kriketovým míčkem.

V době velké přestávky mohou žáci využít prostory tříd, chodeb a po dohodě s vyučujícími i školní zahradu.

Materiální vybavení školy je na velmi dobré úrovni.

2.4. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří 5 učitelek, ředitelka školy, 2 vychovatelky školní družiny a asistenti pedagoga, jejichž počet se odpovídá podpůrným opatřením. V současné době zde pracují dva asistenti pedagoga. Na škole působí výchovná poradkyně, metodik a koordinátor ICT, metodik ŠVP a metodik sociálně patologických jevů.

2 pedagogičtí pracovníci jsou kvalifikování pro práci s dětmi se specifickými poruchami učení a chování. 3 učitelky mají specializační studium a to koordinátor ICT, koordinátor ŠVP a metodik prevence. Pedagogičtí pracovníci jsou kvalifikovaní, pouze jeden z nich v současnosti doplňuje svou kvalifikaci odpovídajícím studiem.

2.5. Charakteristika žáků

Téměř všichni žáci jsou místní.

Úzce spolupracujeme s mateřskou školou, která je naší součásti a proto přechod žáků do 1. třídy nedělá žákům problémy.

Po ukončení 5. ročníku odcházejí žáci do různých škol, např. do ZŠ ve Frýdku - Místku ul. ČSA, kde se hlásí do třídy s rozšířenou výukou informatiky, popř. do ZŠ ve Frýdku - Místku na ul. Pionýrů, kde nastupují buď do matematické třídy, nebo do sportovní třídy. Výjimečně žáci odcházejí do ZŠ Fryčovice či Brušperku, někteří také na osmileté gymnázium.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rodiče mohou školu navštívit po předchozí domluvě s vyučujícími, v době společných třídních schůzek, konzultačních hodin a při akcích pořádaných pro rodiče s dětmi.

Rodiče jsou o činnosti školy informováni především prostřednictvím webových stránek školy a informační tabulí při vstupu do školy, kde se mají možnost seznámit se ŠVP, plánem práce školy, školním a klasifikačním řádem, výroční zprávou za uplynulý školní rok, rozvrhem zájmových kroužků a dalšími dokumenty.

Činnost školy sleduje a svými připomínkami má možnost ovlivňovat školská rada, která pracuje v šestičlenném složení a má možnost se vyjadřovat k zásadním dokumentům školy.

Naše škola úzce spolupracuje s Obecním úřadem ve Staříči, s místní knihovnou, dobrovolnými hasiči, Mysliveckým sdružením, se Sokolem Staříč či s místními chovateli a zahrádkáři.

Při řešení výchovně vzdělávacích problémů spolupracujeme s Pedagogicko - psychologickou poradnou ve Frýdku - Místku, s SPC v Novém Jičíně a Ostravě, s OSPOD při Magistrátu města Frýdek-Místek a jinými organizacemi.

3. Charakteristika ŠVP

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání:

Našemu školnímu vzdělávacímu programu jsme dali motivační název „Klíček“. Plněním cílů ŠVP pootevíráme žákům základy k vědění, k sebepoznání, učíme je spolupracovat s ostatními, orientovat se v nových podmínkách, které je v budoucnosti čekají. Náš ŠVP je založen na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka. Zajišťuje, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám, případně s využitím podpůrných opatření, optimálně vyvíjel a dosahoval svého osobního maxima. V neposlední řadě chceme přispět k bezproblémovému přestupu našich žáků na 2. stupeň ZŠ, kde budou dále rozvíjeny základní kompetence získané v naší škole.

3.1. Zaměření školy

- snažíme se předat žákům takové znalosti a dovednosti, které dobře uplatní v životě, tzn. méně se zaměřovat na encyklopedické poznatky a více se věnovat činnostnímu učení se zaměřením na praxi
- pokračujeme v zavádění efektivních metod do výuky, jako je Hejného metoda v rámci matematiky, napříč předměty uplatňujeme skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu
- vedeme žáky k využívání komunikačních a informačních technologií
- klademe důraz na zdravý životní styl;
- budujeme u dětí smysl pro spravedlnost, přirozené respektování pravidel soužití a umožňujeme jim podílet se na jejich tvorbě
- rozvíjíme jejich schopnost vzájemně komunikovat

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání.

Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

3.3. Klíčové kompetence

3.3.1.Kompetence k učení - umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací. Žáky vedeme k sebehodnocení.

Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.

Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost.

Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád.

Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos.

3.3.2.Kompetence k řešení problémů - podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Při výuce motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života.

Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat.

Žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu.

Žáci mají možnost prezentovat své názory a nápady na webových stránkách školy.

Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží.

Starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky (soutěže, Den Země)

Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

3.3.3.Kompetence komunikativní - vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.

Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.

Ke komunikaci a informovanosti ve škole využíváme vzájemné debaty a možnosti internetu.

Příležitostně žáci připravují svoje relace do školního rozhlasu (Den Země, Den matek aj.).

Žáci se podílejí na zpracování videozáznamů, audiozáznamů a různé další dokumentace ze školního života.

Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.

- jedenkrát ročně připravují žáci vyšších tříd Den Země pro mladší spolužáky.
- dvakrát ročně uskutečňujeme celoškolní soutěž v mluveném projevu.

Pravidelně se žáci ve spolupráci s obcí zúčastňují vítání občánků, připravují programy pro seniory.

Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování.

3.3.4. Kompetence sociální a personální - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení.

Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech (při Tv, na školách v přírodě apod.).

Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině.

Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí.

Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky. Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce.

3.3.5.Kompetence občanské - připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování.

Školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách.

Ve škole jsou respektovány individuální rozdíly (integrovaní žáci, národnostní, kulturní).

Žáky vedeme k třídění odpadů.

Při ozdravných pobytech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby.

Pořádáme Svačinkové dny a školní jarmarky.

3.3.6.Kompetence pracovní - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti v běžném životě

Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce.

Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení.

Výuku doplňujeme o exkurze.

Žáci využívají školní pozemek k pěstitelským účelům.

Pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáků zájem o jejich další budoucí orientaci.

4. Vzdělávání žáků se SPU, žáků s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně. Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními.

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků zabezpečujeme (případně umožňujeme):

- uplatnění principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

4.1. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s

rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování PO. Pokud podpůrná opatření poskytovaná školou nevedou k úpravě vzdělávání žáka a k pozitivní změně, škola nejpozději do 3 měsíců žádá zákonného zástupce žáka o návštěvu školského poradenského zařízení.

Vyhodnocování PLPP provádějí průběžně jednotliví vyučující formou pozorování žáka v hodině, rozhovorem (se žákem či zákonným zástupcem žáka), ústním prověřováním znalostí a dovedností, písemných zkoušek, analýzou procesů, výkonů a výsledků činností (s důrazem na kvalitativní rozbor), didaktických testů, portfolia žákovských prací, reflexí rozboru výsledků žákovy práce a hodnocení, analýzou domácí přípravy žáka a dosavadního pedagogického přístupu.

Rovněž jsou výchovným poradcem čtvrtletně svolávány schůzky, kde společně s vyučujícími, případně asistenty projednávají míru naplňování cílů PLPP, případně navrhují úpravu PLPP.

Výsledky těchto projednávání jsou následně zpracovány písemně.

IVP zpracovává učitel, či učitelé konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zákonného zástupce. IVP má písemnou podobu a vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. IVP vyhodnocuje ŠPZ dvakrát ročně.

4.2. Specifikace provádění podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) oblasti metod výuky metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky postupný přechod k systému kooperativní výuky

- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka
- na základě vyšetření a doporučení poradny jsou pak tyto děti zařazovány do reedukační péče, Každý týden probíhají vyučovací hodiny pravidelné nápravy se souhlasem a za spolupráce rodičů.

V případě potřeby práce s žáky se sociálním znevýhodněním úzce spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou a využíváme možnosti přidělení asistenta pedagoga.

4.3. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP nadaného a mimořádně nadaného žáka.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování PO. Pokud podpůrná opatření poskytovaná školou nevedou k úpravě vzdělávání žáka a k pozitivní změně, škola nejpozději do 3 měsíců žádá zákonného zástupce žáka o návštěvu školského poradenského zařízení.

IVP mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné.

Vyhodnocování IVP provádějí průběžně jednotliví vyučující formou pozorování žáka v hodině, rozhovorem (se žákem či zákonným zástupcem žáka), ústním prověřováním znalostí a dovedností, písemných zkoušek, analýzou procesů, výkonů a výsledků činností kvalitativní, didaktických testů, portfolia žákovských prací, reflexí rozboru výsledků žákovy práce a hodnocení, analýzou domácí přípravy žáka a dosavadního pedagogického přístupu.

Rovněž jsou výchovným poradcem čtvrtletně svolávány schůzky, kde společně s vyučujícími, případně asistenty projednávají míru naplňování cílů PLPP, případně navrhují úpravu PLPP.

Výsledky těchto projednávání jsou následně zpracovány písemně. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.“

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte. V rámci vyučování matematiky projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy). V dalších naučných předmětech jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti ze světa techniky...), jsou pověřováni vedením a řízením skupin.

Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – např. mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívávat píseň apod.

Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce - volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují výtvarné obory při základních uměleckých školách.

Pohybově nadaní žáci jsou podporovaní v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo mimo ni. Nadaní žáci reprezentují školu v různých soutěžích. Své nadání mohou rozvíjet i v různých zájmových kroužcích.

Na základě doporučení PPP, SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

4.4. Vzdělávání žáků se specifickými poruchami chování

Jedná se o žáky hyperaktivní, popřípadě s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřizpůsobiví, impulsivní a snadno unavitelní.

Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách formou individuální integrace. Ve spolupráci a na doporučení pedagogicko-psychologické poradny se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního výchovně-vzdělávacího plánu. V procesu vytváření klíčových kompetencí bude nutné klást zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení, jednání bez podléhání manipulacím a výchovu k práci a ke spolupráci.

Učitel musí s žáky stanovit přesná pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování s tímto žákem.

4.5. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou realizována formou integrace do běžné výuky a ve školních projektech. Blíže je integrace vyjádřena v souvislosti s učebními osnovami a ve školních projektech.

Realizace průřezových témat má nezastupitelné místo při vzdělávání všech žáků a zvláště pak žáků, u kterých je upravován obsah a výstupy ze vzdělávání od 3. stupně podpůrných opatření. Průřezová témata obsahují silný výchovný aspekt a napomáhají osobnostnímu a charakterovému rozvoji těchto žáků, vytvářejí prostor pro utváření jejich postojů a hodnotového systému. Proto bude i při výuce těchto žáků kladen důraz především na kultivaci jejich postojů a hodnotových orientací. Nároky kladené na utváření vědomostí a dovedností těchto žáků budou vždy plně respektovat jejich individuální možnosti.

Výchova demokratického občana					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Občanská společnost a škola	**INT - napříč všemi předměty- Pravidla třídy** (V - podílí se na návrhu pravidel pro život třídy a práci ve skupině		**INT – napříč všemi předměty- Pravidla třídy a školy** (V - aktivně se podílí na návrhu pravidel pro život třídy a práci ve skupině; posoudí, zda je chování ve třídě v souladu s dohodnutými pravidly)		
Občan, občanská společnost a stát			**INT - Naše obec PRV-** Místo, kde žijeme, naše obec (V- vyjádří vlastními slovy jak chápe pojem občan; vyhledá aktuální informace o své obci, popíše hlavní symboly obce a vysvětlí jejich význam)		**INT - Naše vlast** Praha - hlavní město (kulturní dědictví předků, poznání hlavního města, vyhledá aktuální informace o popíše hlavní kulturní památky
Formy participace občanů v politickém životě					**INT - Třídní klima -** aktivně se podílí na dobrém klimatu své třídy, činí rozhodnutí, diskutuje, porovnává názory druhých školní klima - přichází s nápady na společné akce s mladšími spolužáky, své nápady realizuje
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování			INT - napříč všemi předměty **Pravidla třídy a školy** (V - respektuje dětská a žákovská práva a povinnosti i u ostatních dětí a spolužáků; analyzuje chování své třídy)		

Osobnostní a sociální výchova					
1. tematický okruh: Osobnostní rozvoj					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Rozvoj schopností poznávání				**INT - Co všechno víme o zvířeti** **PR-** Živočichové a stavba jejich těla (V - používá pro sebe osobně výhodné strategie zapamato vání a poznávání)	
Sebepoznání a sebepojetí			**INT-Loutky nálad** VV -rozpoznání pocitu a jeho pojmenování (V- poznává a charakterizuje své osobní vlastnosti; vyjádří, jak sám sebe vnímá)		
Seberegulace a sebeorganizace	**INT- Léto** PRV - roční období, rok, měsíce (V- reguluje vlastní chování a jednání; pracuje se svou vůlí a sebeovládáním)				
Psychohygiena					**INT- jak si zdravým způsoben zlepšit náladu a být svěží** PŘ - Výchova ke zdraví (V - usiluje o pozitivní vyladění mysli; uplatňuje pro sebe vhodné strategie zvládání zátěží)
Kreativita	**INT - Pavučiny** VV-prostorové vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu (V- rozvíjí svoji originalitu a pružnost nápadů ;rozpoznává a podporuje sociálně kreativní nápady druhých)	**INT** **Obrázky z přírodnin** VV- barevné kontrasty, proporční vztahy (V- nahlíží skutečnost z různých úhlů pohledů)			
2. tematický okruh: Sociální rozvoj					
Poznávací schopnosti					**P- Zvládám to(lidé s postižením)** PŘ - Člověk roste a vyvíjí se. Chráníme si zdraví (V - všímá si různosti mezi sebou a druhými a také vzájemných shod, vysvětlí podstatu různých chyb při pozorování

Mezilidské vztahy			**INT - napříč všemi předměty- Pravidla třídy a školy** (V-vysvětlí a využívá chování podporující dobré vztahy; respektuje svým chováním práva druhých lidí, postaví se za vlastní práva)	**INT - Jak najít kamaráda (bludiště)** VV-vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně (V -uvažuje o vztazích ve vlastní třídě, napomáhá jejich zlepšení nebo udržení)	**P-Zvládám to(lidé s postižením)** PŘ - Člověk roste a vyvíjí se. Chráníme si zdraví (V-respektuje jiné lidi jako svébytné osobnosti; pokouší se podívat na svět též očima druhého
Komunikace	**INT Obrázky z přírodnin** W- barevné kontrasty, proporční vztahy (V- sdělně vypráví, prezentuje, referuje)	**INT- JV- KSV** základní pravidla komunikace, nonverbální komunikace (V-odečítá informace z řečí těla; charakterizuje typy komunikace - řeč těla)		**INT - Co všechno víme o zvířeti** PŘ - Živočichové a stavba jejich těla (V - používá efektivní komunikační způsoby a strategie; sdělně vypráví, referuje, prezentuje	
Spolupráce a soutěživost (kooperace a kom petice)	**INT - Pavučiny** W-prostorové vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu (V - poznává, rozvíjí a využívá své dovednosti komunikace v týmu a dovednosti organizace práce v týmu)	**INT- JV- KSV** Základní pravidla komunikace, nonverbální komunikace (V- poznává, rozvíjí a využívá své dovednosti komunikace v týmu, respektuje etická pravidla spolupráce)			
3. tematický okruh: Morální rozvoj					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				**INT - S čím se můžu setkat v Praze** VL – Česká republika (V – aplikuje efektivní strategie Řešení problému ve svém životě;podílí se na řešení problémů ve	
Hodnoty, postoje, praktická etika					**Ovládám to (lidé s postižením) PŘ -** Člověk roste a vyvíjí se. Chráníme si zdraví (V-pomáhá druhým, podporuje je; jedná v souladu s etickými pravidly

Enviromentální výchova					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4.ročník**	**5.ročník**
Ekosystémy	**INT- Průzkum okolní fauny a flóry** Prv - les, louka, pole rybník (V- pozoruje chod přírody, aniž by ji narušoval a učí se sdílet příjemné zážitky, které v něm příroda vyvolává)			**INT- Barvy přírody** W- výtvamé zobrazení přírody kolem nás (V - nalezne vztah mezi stavem ekosystému a lidskou činností na příkladu konkrétních míst ve svém okolí)	**INT- Malujeme krajinu** W- rozvoj pozorovacích schopností a kreativního myšlení (V- uvědomí si, že krajina je utvářena přírodními faktory a lidskou činností)
Základní podmínky života	**INT- Naučná zahrádka** v PC- práce na školním pozemku (V- popíše pozorované změny v přírodě v čase)	**INT- Krmítka pro ptáky z krabic od mléka** PČ- práce s odpadovým materiálem (V- přizpůsobí své chování k živým organismům na základě vyhodnocení jejich základních potřeb)		**P-Chováme zvířátko** Prv – naši domácí mazlíčci (V- pod dohledem Dospělé osoby se pravidelně a dlouhodobě stará o vhodně vybraná zvířata)	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		**INT- Staříčská skládka** Prv- třídění odpadu (V- propojí daný problém do základních souvislostí se svými znalostmi, vyhledává další informace, problém analyzuje	**P- Včela medonosná** Prv- zkoumáme přírodu (V- osvojuje si základní badatelské dovednosti, vyhledává infonnace ke zkoumaným otázkám)	**INT- Hon za pokladem** Prv- živá a neživá příroda (V- třídí přírodní materiál dle různých kriterií, hledá souvislosti a vztahy)	**INT- Ekopiknik** Prv - udržitelný rozvoj (V- vybere z každodenních činností ty, při kterých může svým chováním snížit jejich dopad na životní prostředí)
Vztah člověka k prostředí	**INT- Základy recyklace** PC- květiny z plastových kelímků (V- využívá odpadový materiál k dalšímu zpracování)	**INT- Mezinárodní den zvířat** v CJ- abeceda, čtení s porozuměním (V- uvede jednoduché příklady potravních vazeb mezi organismy a příklady závislosti organismu na prostředí)	**INT- CHKO Kamenná** Prv- národní parky a přírodní rezervace (V- identifikuje aktuální envirom. problém v okolí, popíše, jak se jej může osobně dotýkat, vyhodnotí, zda se na něm osobně podílí)		**INT- Exkurze do Pekárny Boček ve Fryčovicích** CJ- popis děje (V- popíše vybraný výrobní proces a vyhledá ve svém okolí přírodní zdroj, ze kterého se produkt vyrábí)

Mediální výchova					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Mediální propedeutika	**P - Komiks (celodenní) Prv, PČ, VV** Prv-mezilidské vztahy PČ - stříhání, lepení VV - práce s fotografií (V - -dotváří krátkou zprávu do logického celku -postupně rozlišuje místo a čas děje, jednoduché příběhy vypráví v časové a příčinné souvislosti)	**P - Jak mě ovlivňují média?(celodenní) KSV, LV, Prv, PČ** KS V - čtení z časopisu LV - práce s časopisy, tvořivé činnosti s texty Prv - bezpečnost, mezilidské vztahy, krizové situace PČ - stříhání, lepení (V - -Charakterizuje postavy a hodnotí jejich jednání ve vztahu k události, -dotváří krátkou zprávu do logického celku -sdělí, která média a jakým způsobem provázejí jeho den -na konkrétním příběhu začíná rozpoznávat rizika, která pro něj i pro ostatní představuje zveřejňování soukromí na internetu, a na příkladu uvede zásady bezpečného užívání síťových médií)	**P - Teleshopping (celodenní)** **Prv, KSV, M, PČ** Prv - lidská činnost a tvořivost, lidské výrobky KSV - pozdrav, základní komunikační pravidla, uvědomování si neverbálních prostředků, popis předmětu, kultivace vlastního mluveného projevu M - číselný obor 0- 1 000(stanovení ceny) PČ - stříhání, lepení (V- Odpovídá na otázky zaměřené na obsah čteného, slyšeného nebo sledovaného jednoduchého zpravodajského či reklamního sdělení. - rozlišuje prostředí reálné a fantastické		
Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení				na internetu - nonverbální prostředky, Elektronická komunikace - sociální sítě, telefon, chat - vhodné zapojení do rozhovoru, ukončení rozhovoru VI - Já a ti druzí ICT - Práce s programem MS Word, práce s internetem (V - -na konkrétních příkladech rozlišuje základní funkce mediálních sdělení: informovat,vzdělávat, získávat, bavit -na příkladu (členů rodiny aj.) demonstruje rozdíly ve způsobech konzumace médií a v přístupech k mediálním sdělením -na konkrétních příkladech vysvětlí rozdíl mezi reálným a virtuálním světem -uvede rizika spojená s uveřejňováním informací a fotografií o sobě a svých blízkých na různých komunikačních sítích, chápe význam ochrany osobních údajů a chová se podle toho	a výpisky, běžná komunikace, zpráva, oznámení, základní komunikační pravidla LV - Klasifikace literárních, publicistických textů ICT - práce s MS Word, práce s internetem, webové stránky, prohlížeče, hledání informací na internetových stránkách V- -rozlišuje a porovnává podle charakteristických rysů a způsobů užití masová a síťová Média -rozlišuje informativní a umělecké obsahy (-rozezná a využívá základní prostředky zpravodajství; napíše krátkou zprávu ?“ -rozezná cíle reklamy a rozlišuje výrazové prostředky

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Evropa a svět nás zajímá		**INT Prv- Naše obec Místo, kde žijeme** (V: Vyhledává informace o místě, kde žije	**INT Prv- Rodo - kmen** Místo, kde žijeme (V: Vyhledává informace o sobě a své rodině, porovnává je a dává do souvislostí s tím, co se dozvídá od ostatních a z dalších zdrojů o světě a aktuálním dění)	**INT VI - Najdi a přiřaď** (V: Porovná způsob života lidí nyní a v minulosti a v různých kulturách) INT VI - Reportér (V: hodnotí vliv současného dění ve světě na svou osobu, na místo, kde žije a na dění v ČR)	**INT VI - Vyprávěj nám 2.sv.válka, komunismus** (V: Na základě osobního příběhu někoho z rodiny nebo blízkého okolí uvede, jak mohou významné události ovlivňovat životy lidí) **INT - VI Móda a sport** - Česká republika jako součást Evropy (V: zařadí naše dějiny a kulturu do evropských souvislostí, poukáže na to, jak se celoevropské obecnější trendy projevily konkrétně na našem území) INT - VI Fotografie v čase (V: porovná, jak vypadalo v jednotlivých historických epochách a dnes místo, kde žije a zjištěné změny dá do souvislostí se změnami v životě místních obyvatel a společnosti
Objevujeme Evropu a svět				**P - Honzíkovo putování Evropou**	**INT – VI Kde vzniklo** Hospodářský rozvoj českých zemí (V: Na konkrétním výrobku, který používá, uvede příklady propojenosti dnešního světa a vysvětlí, co je umožňuje) VI- Cestujeme po Evropě **P - Chystáme se na dovolenou** (V: reflektuje své vlastní zkušenosti z cestování a setkávání se s lidmi z odlišného sociokultumího prostředí, ze svých vlastních zkušeností a poznatků o světě odvodí příklady nerovnosti ve světě)

Jsme Evropané		**INT - Prv** **Buď mýma očima** Mezilidské vztahy, práva a povinnosti (V: podporuje a vytváří harmonické mezilidské vztahy)		**P - Když můžu, pomůžu** (V: podporuje a vytváří harmonické mezilidské vztahy)	

5. Učební plán

5.1. Ročníkový stupeň

Učební plán pro třídy, jejichž žáci nastoupili ke studiu na ZŠ a MŠ Staříč ve školních letech: 2019/2020 a následující roky.

Povinné předměty	1 .ročník	2.ročník	3. ročník	4.ročník	5. ročník	Celkem
Český) jazyk	8	7+2	7+2	6	5+1	38
Cizí jazyk AJ	0+1	0+1	3	3	3	11
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	25
Informační a komunikační technologie	0	0	0	0+1	1	2
Prvouka	2	2	3	0	0	7
Vlastivěda	0	0	0	1+1	1+1	4
Přírodověda	0	0	0	1+1	2	4
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní dotace	19	18	22	21	22	102
Celkem disponibilní dotace	2	4	3	4	3	16
Celkem v ročníku	21	22	25	25	25	**118**

Učební plán pro třídy, jejichž žáci nastoupili ke studiu na ZŠ a MŠ Staříči ve školních letech 2014/ 2015, 2017/2018 a 2018/2019.

Povinné předměty	1 .ročník	2. ročník	3.ročník	4.ročník	5. ročník	Celkem
Český jazyk	9	9	9	6	6	39
Cizí jazyk	0	0	3	3	3	9
Matematika	5	5	5	5	5	25
Informační a komunikační technologie	0	0	0	1	1	2
Prvouka	2	3	3	0	0	8
Vlastivěda	0	0	0	2	2	4
Přírodověda	0	0	0	2	2	4
1 Iudební výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní dotace	19	20	23	20	22	104
Celkem disponibilní dotace	2	2	2	5	3	14
Celkem v ročníku	21	22	25	25	25	**118**

Učební plán pro třídy, jejichž žáci nastoupili ke studiu na ZŠ a MŠ Staříč ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017.

Povinné předměty	1 .ročník	2. ročník	3.ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem
Český jazyk	9	9	9	6	7	40
Cizí jazyk	0	0	o	o	3	9
Matematika	4	5	5	5	5	24
Informační a komunikační technologie	0	0	0	1	1	2
Prvouka	2	3	3	0	0	8
Vlastivěda	0	0	0	2	2	4
Přírodověda	0	0	0	2	2	4
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní dotace	19	20	23	20	22	104
Celkem disponibilní dotace	2	2	2	5	4	14
Celkem v ročníku	20	22	25	25	26	**118**

5.2. Celkový

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. stupeň	2. stupeň
		1.–5. ročník	6.–9. ročník
		Minimální časová dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	33	15
	Cizí jazyk	9	12
	Další cizí jazyk	–	6 1)
Matematika a její aplikace		20	15
Informační a komunikační technologie		1	1
Člověk a jeho svět		12	–
Člověk a společnost	Dějepis	–	11
	Výchova k občanství		
Člověk a příroda	Fyzika	–	21
	Chemie	–	
	Přírodopis	–	
	Zeměpis	–	
Umění a kultura	Hudební výchova	12	10
	Výtvarná výchova		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	–	10
	Tělesná výchova	10	
Člověk a svět práce		5	3

Průřezová témata	P	P
Disponibilní časová dotace	16	18
Celková povinná časová dotace	118	122

6. Učební osnovy

6.1. Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím Dramatické výchovy, zařazené v RVP ZV jako doplňující vzdělávací obor.

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně AI (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

6.1.1. Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je zařazován v jednotlivých ročnících s časovou dotací řídící se dle ročníkového učebního plánu. Výuka probíhá v nedělených třídách. Hlavní důraz je kladen na komunikační dovednosti žáků a jejich rozvíjení. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat jazyková sdělení, rozumět jim a vhodně se vyjadřovat. Tento obsah je realizován v rámci jazykové výchovy, literární výchovy a komunikační a slohové výchovy. Při výuce jsou uplatňovány rozmanité metody práce - nejvíce metody aktivizující, slovní, dramatizace, skupinová výuka, apod. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, důležitého sjednocujícího činitele národního společenství, dále k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání a rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti. V souvislosti s probíraným učivem jsou do výuky zařazována průřezová témata - osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, environmentální výchova a mediální výchova. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování techniky čtení
- vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel stanovuje dílčí cíle při zvládání pravopisu
- učitel vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamuje žáky s mluvnickými a literárními pojmy související s probíraným učivem
- předkládá žákům možnosti využití poznatků z jazykového vzdělávání v jiných oblastech

Kompetence k řešení problému

- žáci mají možnost navrhovat různá řešení, dokončují úkoly, zdůvodňují své návrhy
- učitel vede žáky tak, aby sami nalézali pravidla, kterými se řídí mluvnické jevy
- žáci pracují v různých skupinách a vzájemně si radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky ke správné formulaci obsahu sdělení
- rozšiřuje slovní zásobu žáků pomoci literárního i gramatického učiva
- vede žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, vyprávění
- vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- učí žáky prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- učitel vytváří příležitosti, aby žáci mohli diskutovat v menších, větších skupinách i před celou třídou
- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů
- vede žáky k vzájemnému respektu, toleranci názorů a kultivované diskuzi
- vede žáky k respektování pokynů pedagogů i ostatních zaměstnanců školy
- vede žáky k tomu, aby dovedli požádat o pomoc

Kompetence občanské

- učitelé seznamují žáky s naším literárním dědictvím
- probouzejí a podporují v žácích zájem o četbu a recitaci
- pomocí četby rozvíjejí emoční cítění žáků
- pomocí naučné literatury vytvářejí postoje k přírodě, životnímu prostředí a celé lidské společnosti
- pomocí četby seznamují žáky se způsobem života jiných národů
- vedou žáky k tolerantnosti k jiným rasám a náboženstvím
- učí žáky zvládat komunikaci i v zátěžových a vyhraněných situacích

Kompetence pracovní

- učitelé vedou žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vedou žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru
- učí žáky organizovat a plánovat učení
- vedou žáky k dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

6.1.2. 1. ročník

Komunikační a slohová výchova

Časová dotace: viz učební plán

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• věcné čtení • naslouchání: praktické - zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem, věcné - pozorné, soustředěné • souvislý mluvený projev • technika mluveného projevu: dýchání, výslovnost a nonverbální prostředky • hygiena psaní: základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) • technika psaní: úhledný, čitelný a přehledný písemný projev • mluvený projev: vypravování, dialog na základě obrazového materiálu	• čte nahlas slova, věty a krátké texty • rozpozná nadpis, řádek, odstavec, článek • rozumí jednoduchým písemným pokynům • adekvátně reaguje na mluvené pokyny (pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva) • pozdraví, poděkuje, požádá, omluví se • pozdraví, poděkuje, požádá, omluví se • s pomocí učitele aplikuje zásady správného dýchání a mluveného projevu • mluví srozumitelně, pečlivě vyslovuje, opravuje nedbalou nebo nesprávnou výslovnost • v promluvách užívá

		vhodné verbální prostředky řeči • krátce, souvisle vypráví své zážitky • uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní • udržuje si pracovní a hygienické návyky, včetně prvních návyků psaní na počítači • píše správně tvary písmen a číslic i podle diktátu • kontroluje vlastní písemný projev • orientuje se na klávesnici počítače • seřadí ilustrace podle časové (dějové) posloupnosti • podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý příběh

Jazyková výchova

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:

žák: • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	• Písmena: malá, velká, tiskací a psací • Délka samohlásek • Opis a přepis slov a vět • Kultura mluveného projevu	• rozlišuje slovo, slabiku, hlásku, pozná větu, píše na konci věty tečku • ve svém projevu užívá správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves

Literární výchova

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Dílčí výstupy - žák:**
žák: • čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• čtení • naslouchání • literární žánry (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka) a další pojmy (kniha, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec) • tvořivé činnosti s literárním textem, přednes, dramatizace	• čte literární texty, pozorně naslouchá čtení • recituje básně, říkadla a rozpočítadla, zpaměti je přednáší • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozpozná dobro a zlo v jednání pohádkových postav • odliší jednotlivé literární pojmy • pracuje tvořivě s literárním textem, dramatizuje jej

6.1.3. 2. ročník

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• čtení s porozuměním • čtení a naslouchání s porozuměním • mluvený projev: základní techniky, pravidla dialogu • mluvený projev: nonverbální prostředky • psaný projev žáka	• čte nahlas i potichu známé i neznámé jednoduché texty • jednoduše reprodukuje přečtené texty • rozumí písemným nebo ústním pokynům k práci a pobytu ve škole a adekvátně na ně reaguje • rozumí jednoduchým pokynům z různých oblastí života, např. V dopravě, knihovně, divadle • podle konkrétní komunikační situace volí vhodné oslovení a rozloučení • vyslechne druhého, naváže na téma zmíněné partnerem • správně dýchá a volí vhodné tempo řeči v připravených i nepřipravených školních projevech • v krátkých promluvách v běžných školních a mimoškolních situacích užívá vhodně melodie a

		tempa řeči, pauz a důrazu • svůj projev doprovodí jednoduchými gesty a vhodnou mimikou • píše krátká sdělení podle pokynů učitele • dokáže napsat adresu a přání

Jazyková výchova

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost • odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ě, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování • porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k	• slabika • druhy hlásek • abeceda • spisovná výslovnost • spodoba znělosti • slovní přízvuk • význam slov: slova nadřazená a podřazená, synonyma, antonyma, slova příbuzná, slova citově zabarvená • pravopis lexikální • vlastní jména • významové okruhy slov • druhy vět podle komunikačního záměru mluvčího	• rozděluje slova na konci řádků • rozlišuje druhy hlásek • seřadí slova v abecedním pořádku podle jejich prvního písmena • identifikuje a správně píše slova, v nichž dochází ke spodobě znělosti • označí přízvučnou slabiku ve slově • správně vyslovuje a píše spojení předložky a ohebných slov • rozpozná slovo významově nadřazené ve skupině slov • ke skupině slov přiřadí slovo

jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky		významově nadřazené • v textu najde slova příbuzná, citově zabarvená, vytvoří vlastní • přiřadí správně slova stejného anebo podobného významu a slova významu opačného • rozpozná a uvede více významů u známých slov • aplikuje pravidla psaní u, ů a ú, i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě,tě, ně, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev, pravopis zdůvodní • správně píše velká písmena na počátku vět a vlastních jmen osob a zvířat, pravopis zdůvodní • v typických příkladech rozpozná podstatná jména a slovesa • rozliší slova do skupin podle jejich obecného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost) • rozpozná oznámení, otázku, výtku, rozkaz, přání • podle komunikačního záměru mluvčího

		zaznamená správně interpunkci na konci věty • moduluje melodii výpovědi podle svého záměru • v krátké výpovědi opraví chybnou modulaci

Literární výchova

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• krásná literatura • poslech literárních textů • přednes literárních textů • reprodukce textu • počátky interpretace literatury • literární druhy a žánry: próza, poezie, báseň, pohádka, hádanka, rozpočítadlo, říkanka • literární pojmy: spisovatel, básník, čtenář, divadelní představení • čtení s porozuměním • zážitkové čtení • tvůrčí psaní	• při četbě nebo přednesu literárního textu správně vyslovuje, vhodně frázuje a užívá správné tempo a melodii řeči • stručně reprodukuje obsah krátkého literárního textu • vyjádří pocity z přečteného literárního textu mluvenou formou nebo jednoduchými výtvarnými technikami, např. komiksem, obrázkem • odliší vyjadřování v próze a ve verších

		• rozumí základním literárním pojmům • vymyslí závěr jednoduchého příběhu • zaznamená klíčová místa jednoduchého literárního textu formou obrázku

6.1.4. 3. ročník

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• čtení s porozuměním, tvořivá práce s textem • naslouchání a čtení s porozuměním • mluvený projev: dialog verbální a nonverbální, prostředky komunikace • mluvený projev: kultivace mluveného projevu žáka • psaný projev: vypravování, popis, inzerát, pozdrav, dopis, základy elektronické komunikace (sms,e-mail,chat), grafické symboly • rozvoj slovní zásoby	• čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • vyhledá informace v encyklopediích a slovnících pro děti • při čtení vhodně užívá nonverbální prostředky • reprodukuje obsah textu • doplní text o chybějící část, dovypráví jej, vymyslí název úryvku textu • aktivně se podílí na sestavování jednoduchých pravidel a pokynů pro různé situace

		ve škole • dodržuje vhodnou vzdálenost k partnerovi, udržuje s ním oční kontakt • rozhovor bezdůvodně nepřerušuje nebo požádá o přerušení a uvede důvod • naslouchá mluvenému projevu spolužáka a uvědomuje si jeho nonverbální prostředky • odhalí výraznější chyby v mluveném projevu, upozorní na ně a pomůže s jejich opravováním • v jednoduchém projevu dbá na to, aby byl gramaticky a věcně správný • opraví chyby v samostatném vypravování spolužáka • sestaví osnovu a podle ní píše krátké texty • v písemném projevu užívá vhodně jazykové prostředky, grafické symboly

		a interpunkci a při tom aplikuje znalosti osvojené v jazykové výchově

Jazyková výchova

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
žák: • odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ě, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	• pravopis: vyjmenovaná slova, velká písmena • tvarosloví: slova ohebná a neohebná, slovní druhy • spojování vět • spojovací prostředky: spojky, vztažná zájmena, příslovce	• odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech • správně píše vlastní jména vybraných států, ulic, zeměpisných názvů • rozezná slovo ohebné a slovo neohebné; • v základním tvaru rozliší všechny ohebné slovní druhy • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary • spojuje krátké věty do souvětí a užívá k tomu vhodné spojovací výrazy • obmění spojovací prostředky podle potřeby svého projevu nebo

		podle zadání učitele

Literární výchova

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• vyjadřuje své pocity z přečteného textu • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• zážitkové čtení a naslouchání • reprodukce literárního textu • tvořivé činnosti s literárním textem • literární pojmy: verš, rým, pohádka, přirovnání • dětská literatura	• ústně i písemně vyjadřuje své pocity z přečteného textu • podle svých schopností ztvární obsah textu jednoduchými obrázky, jednoduchým komiksem, dramatizací či hudebním doprovodem • rozliší poezii a prózu • pozná a charakterizuje pohádku, příběh s dětským a zvířecím hrdinou, bajku • uvede nejznámější autory a ilustrátory knih pro děti

6.1.5. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1. období

Komunikační a slohová výchova:
žák

- čte s porozuměním jednoduché texty
- rozumí pokynům přiměřené složitosti

- dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově,
- velikost, sklon a správné tvary písmen
- spojuje písmena a slabiky
- převádí slova z mluvené do psané podoby
- dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
- opisuje a přepisuje krátké věty

Jazyková výchova:

žák

- rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
- rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
- tvoří slabiky
- rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
- píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Literární výchova:

žák

- pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
- reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

6.1.6. 4. ročník

Komunikační a slohová cvičení

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti • rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	• čtení a naslouchání s porozuměním a věcné čtení • osnova textu • výpisky • vypravování • popis • mluvená komunikace: nonverbální prostředky, dialog, spisovná výslovnost • elektronická komunikace: chat, sociální sítě, telefon • písemný projev: dopis, blahopřání, vzkaz, zpráva, oznámení, inzerát, dotazník • vypravování • popis • věcné naslouchání a čtení	• sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky • v krátkém odstavci nalezne klíčová slova a obsahové jádro sdělení, svůj výběr zdůvodní • vypíše z textu požadované informace • vyhledá v textu informace, které jej zaujmou nebo o nichž se chce více dozvědět • doplní neúplný text • sestaví souvislé vypravování a popis (podle pravidel časové a příčinné souvislosti) • reprodukuje obsah slyšeného projevu, vybere z něj podstatné informace a zapamatuje si je • zaznamená si data a informace, s nimiž chce v budoucnosti dále pracovat • dodržuje pravidla komunikace v různých prostředích a pravidla bezpečnosti na

		internetu • vhodně se zapojí do rozhovoru, udržuje a ukončí jej • postihne významné rozdíly mezi spisovnou a nespisovnou výslovností • rozhodne, zda je ukázka textu vhodná pro určitou situaci (s ohledem na spisovnost projevu) • dle komunikačního záměru vědomě moduluje a intonuje promluvu, užívá vhodně tempa a pauz řeči • promluvu upraví podle změněného záměru • správně aplikuje pravopisné a gramatické jevy v jednoduchých písemných projevech • dodržuje kompoziční a jiné požadavky spojené s vypravováním a popisem • vyplní správně jednoduché formuláře v tištěné i elektronické podobě • sestaví osnovu vypravování, než začne psát souvislý

		text • tvoří nadpisy, člení text na odstavce • v souvislém textu zachovává časovou a příčinnou souvislost • podle osnovy vypráví krátký příběh, užívá vhodný jazyk • popíše svůj pokoj, členy rodiny, jednoduchý pracovní postup • za pomoci učitele rozpoznává v mediálních produktech (zejména v reklamě) některé manipulativní záměry a techniky a diskutuje o nich

Jazyková výchova

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	• význam slova: vícevýznamová slova • stavba slova: kořen, předpona a část příponová • tvarosloví: slovní druhy plnovýznamových slov, spisovné a nespisovné tvary jmen, zájmen a sloves • mluvnické kategorie (slovesa - osoba, číslo, podstatná jména - rod, číslo, pád) • skladba: základní větné členy, nevyjádřený podmět, souvětí souřadné a podřadné • spojovací výrazy • pravopis: lexikální	• vyhledá a vhodně použije slova stejného nebo podobného významu • v jednoduchých případech rozliší kořen slova, část předponovou a příponovou • podle instrukcí učitele graficky zaznamená stavbu slova • rozpozná předponu a předložku, zvládá jejich pravopis • vyhledá v neznámém textu plnovýznamová slova a určí jejich slovní druh • ohebné slovní druhy užívá ve správném tvaru • vhodně užívá koncovky spisovné a nespisovné s ohledem na komunikační situaci • určí nespisovné tvary u českých slov • označí různé komunikační situace, při nichž je vhodné užívat spisovných tvarů slov • ve dvojčlenné větě vyhledá základní skladební dvojici a

		graficky ji označí • ve větách s nevyjádřeným podmětem tvoří základní skladební dvojici za pomoci příslušných osobních zájmen • ve svém projevu užívá vhodných spojovacích výrazů a obměňuje je dle pokynů učitele • píše správně i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných

Literární výchova

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	• zážitkové čtení • interpretace literárního díla • tvořivé činnosti s literárním textem • literární pojmy: druhy a žánry, literatura neumělecká	• sdělí své dojmy z přečteného literárního textu, argumentuje s oporou jeho konkrétní části • své dojmy vyjádří písemně i ústně • označí v krátkém odstavci literárního textu nejdůležitější část, svůj výběr zdůvodní • vypíše z textu informace dle zadání učitele • vypíše z textu

		informace, které jej zaujmou, formuluje otázky vyplývající z textu • přednáší a volně reprodukuje text • tvoří vlastní text na dané či vlastní téma • rozliší poezii, prózu, drama • odliší umělecký text od neuměleckého

6.1.7. 5. ročník

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • sestaví osnovu vyprávění a	• čtení s porozuměním • poznámky a výpisky • celistvost a soudržnost textu • čtení a naslouchání s porozuměním • literární dialog: přímá řeč, věty uvozovací, běžná komunikace • slohové útvary: vypravování, popis děje, popis pracovního postupu, inzerát, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz	• vymyslí název úryvku textu • rozhodne, zda je možno dozvědět se z textu danou informaci • z přečteného textu vyvozuje závěry • sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky • rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro jeho smysl • porovná informace ze dvou zdrojů; • doplní neúplné sdělení • opraví neúplné sdělení jiného žáka • zeptá se na

na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti		podrobnosti slyšeného projevu • při skupinové práci najde v reklamě nebo inzerci autorovu manipulaci, společný názor zdůvodní a obhajuje • najde ukázku nespisovných jazykových prostředků v literárním textu, diskutuje o vhodnosti jejich užití a o důvodu autora, proč tyto prostředky užil • rozpozná vhodnost použití spisovné či nespisovné výslovnosti dle situace • vhodně užívá spisovnou a nespisovnou výslovnost dle komunikační situace • správně aplikuje osvojené gramatické a stylistické vědomosti a dovednosti při tvorbě vlastního textu • zdůvodní význam osnovy • na základě osnovy vypráví příběh nebo popisuje postup práce

Jazyková výchova

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	• význam slov: slovo vícevýznamové • slovotvorba: odvozování slov, slovotvorný základ • stavba slova: kořen slova, předponová a příponová část, příbuznost slov • tvarosloví: vzory podstatných jmen, přídavných jmen tvrdých a měkkých, způsob slovesa, složené slovesné tvary v činném rodu, předložky, spojky • pravopis morfologický • skladba: základní větné členy, větný základ, podmět vyjádřený a nevyjádřený • skladba: věta jednoduchá a souvětí • pravopis syntaktický	• najde v textu větu, která obsahuje slovo vícevýznamové • určí v běžných a jednoduchých slovech kořen, předponu a část příponovou a koncovku • uvede slova příbuzná k českým slovům • uvede příklady slov odvozených stejnou příponou či předponou • graficky označí ve slovech kořen, slovotvorný základ, předponu a příponovou část • určí vzor podstatných jmen • určí mluvnické kategorie slovesa způsob, čas • vyhledá složené tvary slovesa • určí druh a vzor přídavných jmen • píše správně koncovky podstatných jmen a přídavných jmen měkkých a tvrdých • rozpoznává neohebné slovní druhy (s výjimkou částic) • správně píše předložku s/z

		• označí základ podmětu a základ přísudku dvojčlenné věty • na nevyjádřený podmět odkáže odpovídajícím osobním zájmenem • spojí věty, oddělí věty v souvětí čárkou nebo vhodným spojovacím výrazem • vytváří vzorce souvětí • upraví spojení vět v souvětí dle zadání, užije správný spojovací výraz • píše správně i/y koncovkách příčestí minulého (činného) ve shodě přísudku s podmětem v základních případech

Literární výchova

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	• tvořivé činnosti s literárním textem • základní literární pojmy: literatura umělecká a věcná • literární žánry: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň • slohové útvary: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň	• napíše pohádku, povídku, bajku, dotvoří ji obrázky • ohodnotí vlastní text a diskutuje o něm • odliší jednoduché literární, publicistické a populárně naučné texty a svou klasifikaci zdůvodní

	• populárně naučné texty: encyklopedie, slovník	• charakterizuje základní žánry literatury pro děti • pozná v textu zvláštní či zvláštně užité jazykové prostředky jazyka, za pomoci učitele vysvětlí, proč je autor užil, popíše, jak na něj působí • uvažuje o funkci verše, rýmu a rytmu poezie v konkrétním textu • popíše svými slovy kompozici povídky

6.1.8. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období

Komunikační a slohová výchova

žák

- vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
- má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
- v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
- popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
- opisuje a přepisuje jednoduché texty
- píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
- píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
- ovládá hůlkové písmo
- tvoří otázky a odpovídá na ně

Jazyková výchova

žák

- pozná podstatná jména a slovesa
- dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
- rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik
- určuje samohlásky a souhlásky
- seřadí slova podle abecedy
- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

Literární výchova

žák

- dramatizuje jednoduchý příběh
- vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
- čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
- určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
- rozlišuje prózu a verše
- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

6.2. Anglický jazyk

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět. Je zařazován v jednotlivých ročnících s časovou dotací řídící se dle ročníkového učebního plánu. Od školního roku 2019/2020 je zařazen již od 1. ročníku. Výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou vybaveny pro vyučování angličtiny (mapy, tabule s přehledy učiva, tabule s obrazovými materiály, slovníky, interaktivními tabulemi, CD přehrávačem).

Výuka anglického jazyka v 1. i ve 2. období tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Proto je v těchto obdobích nejdůležitější probuzení zájmu o výuku angličtiny a vytváření pozitivního vztahu k učení cizímu jazyku. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s PC a internetem. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu. Vedeme děti k porozumění mluvenému slovu a osvojení si zvukové podoby jazyka, k získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty a aktivně komunikovat.

Vyučovací předmět Anglický jazyk je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty dle dílčích probíraných témat:

- český jazyk a literatura: poznávání systému angličtiny na základě srovnání se systémem českého jazyka
- vlastivěda: život v anglicky mluvících zemích
- prvouka, přírodověda: slovní zásoba popisující svět obklopující člověka
- hudební výchova: zpěv
- výtvarná výchova: užití výtvarných technik při práci na ztvárnění dílčích témat

Strategie předmětu - forma realizace:

- skupinová výuka
- řešení problémů
- využití počítačového softwaru
- videoprogramy

- další formy práce

Cíle vzdělávání v daném předmětu:

- zvládnutí slovní zásoby v daných oblastech
- zvládnutí správné výslovnosti
- rozvíjení schopnosti komunikace v anglickém jazyce v běžných každodenních situacích
- vnímání mluveného slova a psaného projevu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby výuky
- vyhledávají a třídí získané informace

Kompetence k řešení problému

- žáci vnímají, přemýšlí a plánují způsob řešení
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učí se vyjadřovat výstižně, souvisle, se správnou výslovností
- učí se správně reagovat v jednoduchých situacích
- zvládají základní pravidla v písemném projevu

Kompetence sociální a personální

- žáci se učí spolupracovat ve dvojicích i ve skupinách
- učí se respektovat názory ostatních
- snaží se ostatní vyslechnout a adekvátně reagovat na jiné názory

Kompetence občanské

- seznamují se kulturou a tradicemi v anglicky mluvících zemích
- učí se respektovat odlišné kultury
- chrání a váží si našich tradic

Kompetence pracovní

- dodržují vymezená pravidla
- učí se prakticky využívat slovníky
- pracují s výukovými programy na počítači

Anglický jazyk

6.2.1. 1. ročník

Řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	**Typy textů:** • básně • dialogy • komiksy • písně • pohádky • pokyny • říkadla **Tematické okruhy:** • pozdravy • představování • základní barvy • školní pomůcky • hračky • opozita (velký - malý, starý - mladý) • zvířata chovaná doma • rodina • nálady • jídlo • vánoce • karneval	• vykonává pokyny učitele týkající se činností ve vyučovací hodině • nakreslí dle pokynů učitele jednoduchý obrázek • reaguje neverbálně na učitelovy jednoduché zjišťovací otázky osobního charakteru • pojmenuje osoby, zvířata a předměty, které si osvojil v rámci tematických okruhů • reprodukuje písně, básně a jiné texty, které si ve výuce osvojil • pozdraví, uvede své jméno, poděkuje a rozloučí se

	Jazykové prostředky: • pravopis osvojených slov • osobní zájmena • sloveso can (otázka a krátká odpověď) • přítomný čas prostý se slovesem like • sloveso to be (otázka a krátká odpověď) • sloveso have got (otázka a krátká odpověď) • tázací zájmeno what • výslovnost osvojených slov (výslovnost hlásek, slovní přízvuk) • základní číslovky 1- 10 • abeceda	• porozumí významu psaných slov, která si osvojil v rámci tematických okruhů (např. určí, zda obrázek vyjadřuje význam slova) • rozumí významu mluvených slov, která si osvojil v rámci tematických okruhů (např. očísluje obrázky ve správném pořadí) • rozumí obsahu známé pohádky, pokud má k dispozici vizuální oporu • doplní do krátkých slov osvojených v rámci tematických okruhů chybějící písmeno nebo písmena • pojmenuje osobu, zvíře nebo předmět na obrázku tím, že vybere z nabídky správné slovo a opíše je

Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1. období

žák

- je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Anglický jazyk

6.2.2. 2. ročník

Řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	**Typy textů:** • básně • dialogy • komiksy • písně • pohádky • pokyny • říkadla **Tematické okruhy:** • pozdravy • představování • počasí • bydlení (místnosti v domě, nábytek) • činnosti ve vyučování • barvy • přídavná jména popisující vzhled • volnočasové aktivity • dopravní prostředky • zvířata • části lidského a zvířecího těla • Vánoce • Velikonoce **Jazykové prostředky:** • osobní zájmena • pravopis osvojených slov • předložky místa in, on	• vykonává pokyny učitele týkající se činností ve vyučovací hodině • nakreslí dle pokynů učitele jednoduchý obrázek • reaguje neverbálně na učitelovy jednoduché zjišťovací otázky osobního charakteru • pojmenuje osoby, zvířata a předměty, které si osvojil v rámci tematických okruhů • reprodukuje písně, básně a jiné texty, které si ve výuce osvojil • pozdraví, uvede své jméno, poděkuje a rozloučí se • rozumí významu psaných slov, která si osvojil v rámci tematických

	• slovesa to be, have got, can (věta oznamovací, věta tázací) • tázací zájmeno what • výslovnost osvojených slov (výslovnost hlásek, slovní přízvuk) • výslovnost větných celků (rytmus, intonace) • základní číslovky 1- 20 • abeceda	okruhů (např. určí, zda obrázek vyjadřuje význam slova) • rozumí významu mluvených slov, která si osvojil v rámci tematických okruhů (např. očísluje obrázky ve správném pořadí) • rozumí obsahu známé pohádky, pokud má k dispozici vizuální oporu • doplní do krátkých slov osvojených v rámci tematických okruhů chybějící písmeno nebo písmena • pojmenuje osobu, zvíře nebo předmět na obrázku tím, že vybere z nabídky správné slovo a opíše je

Anglický jazyk

6.2.3. 3. ročník

Řečové dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:

• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	**Typy textů:** • dopisy • dialogy • komiksy • písně • kreslené příběhy (seriály) • pokyny • říkanky • monology • zadání úloh **Tematické okruhy:** • Anglofonní země • pozdravy • představování • turistika, venkovní aktivity, stanování • dny v týdnu • příroda • činnosti ve vyučování • barvy • jídlo • neživá příroda • zvířata • oblečení • pláž, dovolená • taborák • Den matek **Jazykové prostředky:** • fonetické znaky • osobní zájmena	• vykonává pokyny učitele týkající se činností ve vyučovací hodině • nakreslí dle pokynů učitele obrázek, odpovídá krátce na jednoduché učitelovy otázky osobního charakteru (např. uvede své jméno, věk a oblíbené jídlo) • pojmenuje osoby, zvířata a předměty, které si osvojil v rámci tematických okruhů • reprodukuje písně, říkanky, krátké dialogy a jiné texty, které si ve výuce osvojil • pozdraví, krátce se představí, zeptá se, jak se druhá osoba má, poděkuje a rozloučí se • rozumí významu psaných slov a krátkých slovních spojení, která si osvojil v rámci tematických okruhů (např. určí, zda obrázek vyjadřuje význam slova) • rozumí významu psané jednoduché krátké věty (např. určí, zda obrázek vyjadřuje význam věty) • rozumí obsahu psaného jednoduchého a krátkého textu (např. seřadí obrázky na základě děje) • rozumí jednoduchému

	• pravopis osvojených slov • předložky místa • přítomný čas průběhový • přivlastňovací zájmena • slovesa to be, have got, can, like (věta oznamovací kladná, záporná, věta tázací, krátká odpověď) • vazba There is...There are... • výslovnost (výslovnost hlásek, slovní přízvuk, rytmus, intonace)	zadání úlohy v učebnici nebo v pracovním sešitě • rozumí významu mluvených slov a krátkých slovních spojení, která si osvojil v rámci tematických okruhů (např. vybere správný obrázek) • rozumí významu mluvené jednoduché krátké věty (např. vybere správný obrázek) • rozumí obsahu mluveného jednoduchého a krátkého textu (např. očísluje obrázky ve správném pořadí) • identifikuje psanou podobu mluveného slova, které si osvojil v rámci tematických okruhů (např. vybere z nabídky správnou psanou podobu mluveného slova) • doplní do slov osvojených v rámci tematických okruhů chybějící písmeno nebo písmena • pojmenuje osobu, zvíře nebo předmět na obrázku tím, že vybere z nabídky správné slovo a opíše je • opíše z nabídky chybějící slova do textu • opíše z nabídky správnou větu k

		obrázku.

Anglický jazyk

6.2.4. 4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
Poslech s porozuměním • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu • Mluvení • Zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na	**Typy textů:** • dopisy • dialogy • emaily • formuláře • komiksy • písně • kreslené příběhy (seriály) • pokyny • říkanky • monology • pohlednice • popisy • zadání úloh • vypravování **Tematické okruhy:** • barvy • měsíce • pozdravy • představování • sporty a jiné volnočasové aktivity • oblečení • roční období • domov (nábytek) • divoká zvířata • jídlo • Halloween	• vykonává pokyny učitele týkající se činností ve vyučovací hodině • odpovídá krátce na učitelovy jednoduché zjišťovací a doplňovací otázky osobního charakteru a otázky v rámci osvojených tematických okruhů • identifikuje známá slova v jednoduchém textu • rozumí významům slov a obsahu vět vztahujících se k osvojeným tematickým okruhům • vybere v textu konkrétní informace číselné a nečíselné povahy • identifikuje téma jednoduchého textu • používá konverzační fráze

jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá • čtení s porozuměním • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • psaní • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • vyplní osobní údaje do formuláře	• Vánoce **Jazykové prostředky:** • člen určitý a neurčitý • fonetické znaky • gerundium (po slovese like) • Pořádek slov ve větě oznamovací • pravopis osvojených slov • předložky místa • přídavná jména (2. stupeň) • přítomný čas prostý • přítomný čas průběhový • rozkazovací způsob • slovesa can a do (věta oznamovací kladná, záporná, věta tázací, krátká odpověď) • slovesa to be a have got (věta oznamovací kladná, záporná, věta tázací, krátká odpověď) • tázací a přivlastňovací zájmena • tvorba otázky • tvorba záporu • vazba There is...There are... • výslovnost písmen anglické abecedy (spelování) • výslovnost (výslovnost hlásek, slovní přízvuk, rytmus, intonace) • základní číslovky 1- 20	(pozdraví, zeptá se, jak se druhá osoba má, poděkuje, rozloučí se) • komunikuje s druhou osobou v rámci velmi jednoduchých dialogů týkajících se osvojených témat • sdělí základní osobní informace • sdělí, jaké jídlo má/nemá rád • sdělí, jakému sportu se věnuje • sdělí, zda má/nemá doma zvíře • ptá se a odpovídá na informace týkající se osvojených tematických okruhů • vybere v jednoduchém textu konkrétní informace číselné a nečíselné povahy • rozumí zadání úlohy v učebnici nebo v pracovním sešitu • identifikuje známá slova v textu • rozumí významům slov vztahujících se k osvojeným tematickým okruhům

		• rozumí obsahu a smyslu krátkých vět a jednoduchých souvětí vztahujících se k osvojeným tematickým okruhům • identifikuje téma jednoduchého textu • napíše jednoduchý krátký text, ve kterém se představí • doplní do jednoduché přihlášky osobní informace

Anglický jazyk

6.2.5. 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
Poslech s porozuměním • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud	**Typy textů:** • adresy • dopisy • dialogy • emaily • formuláře • komiksy • písně • kreslené příběhy (seriály) • pokyny	• vykonává pokyny učitele týkající se činností ve vyučovací hodině • odpovídá krátce na učitelovy jednoduché zjišťovací a doplňovací otázky osobního charakteru a otázky v rámci osvojených

má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu **Mluvení** • Zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá **Čtení s porozuměním** • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • psaní • napíše krátký text s	• říkanky • monology • popisy • zadání úloh • vypravování **Tematické okruhy:** • pozdravy • dny v týdnu • přídavná jména popisující vzhled osob a předmětů • popis postavy • každodenní činnosti • každodenní předměty • rodina a domov • město (obchody, instituce) • předložky místa • sporty a jiné volnočasové aktivity • určování času - hodiny, měsíce v roce, části dne • Vánoce • světový den knih **Jazykové prostředky:** • člen určitý a neurčitý • fonetické znaky • doplňující otázky s tázacími výrazy who, what, when, where, how, why • množné číslo podstatných jmen • Gerundium (po slovese like) • Pořádek slov ve větě oznamovací a ve větě tázací né číslo podstatných jmen who, what, when, where, how, why • Pravopis osvojených slov • Předložky místa a času • Přídavná jména (postavení ve větě) • Přítomný čas prostý • Přítomný čas průběhový • Rozkazovací způsob	tematických okruhů • identifikuje známá slova v jednoduchém textu • rozumí významům slov a obsahu vět vztahujících se k osvojeným tematickým okruhům • vybere v textu konkrétní informace číselné a nečíselné povahy • identifikuje téma jednoduchého textu • používá konverzační fráze (pozdraví, zeptá se, jak se druhá osoba má, poděkuje, rozloučí se) • komunikuje s druhou osobou v rámci velmi jednoduchých dialogů týkajících se osvojených témat • sdělí základní osobní informace • sdělí, co se mu líbí/nelíbí a co má/nemá rád • popíše, jak tráví volný čas • popíše na základě osnovy, jak tráví Vánoce • Ptá se a odpovídá na informace

použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • vyplní osobní údaje do formuláře	• slovesa to be, have got, can (věta oznamovací kladná, záporná, věta tázací, plné a stažené tvary) • tázací a přivlastňovací zájmena • tvorba otázky • tvorba záporu • vazba There is...There are... • výslovnost písmen anglické abecedy (spelování) • výslovnost (výslovnost hlásek, slovní přízvuk, rytmus, intonace) • základní číslovky 1 - 100	týkající se osvojených tematických okruhů • vybere v jednoduchém textu konkrétní informace číselné a nečíselné povahy • rozliší podstatné a nepodstatné informace v jednoduchém textu • rozumí zadání úlohy v učebnici nebo v pracovním sešitu • identifikuje známá slova v textu • rozumí významům slov, obsahu a smyslu krátkých vět a jednoduchých souvětí vztahujících se k osvojeným tematickým okruhům • identifikuje téma textu • napíše jednoduchý krátký text, ve kterém popíše svůj pokoj • napíše jednoduchý krátký text, ve kterém představí člena rodiny • doplní do přihlášky osobní informace nebo informace týkající se jiné

		osoby

6.2.6. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období

žák

- rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

6.3. Matematika a její aplikace

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace v základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním od 1. do 9. očníku a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium. V našem případě, jelikož jsme málotřídní školou, jde o význam matematiky do 5. třídy.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Pro výuku matematiky jsme zavedli od školního roku 2016/2017 v 1. a 3. třídě využívání metody prof. Hejného.

Vzdělávací obsah oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace). Učí se

získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Matematika

Od roku 2016/ 2018 vyučujeme matematiku dle metody profesora Hejného (5 hodin týdně).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním mat. jazyka včetně symboliky
- provádí rozbory a zápisy při řešení úloh
- zdokonalují grafický projev
- rozvíjí abstraktní a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci
- podílejí se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- ověřují si výsledky, ke kterým došli

Kompetence k řešení problémů

- žáci se učí rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh
- učí se sebekontrole
- učí se systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- učí se chápat, že často neexistuje pouze jedno řešení
- učí se provádět rozbor problémů a hledat řešení
- odhadují výsledky
- volí správný postup
- vyhodnocují správnost výsledků
- jsou vedeni k zajmu o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní

- žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování
- užívání matematického jazyka včetně symboliky
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování
- ke srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů

- ke kolegiální radě a pomoci, učí se pracovat v týmu
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- podněcuje žáky k argumentaci
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanské

- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení
- učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních
- jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu
- učí se vnímat složitosti světa
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek
- vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů.

6.3.1. 1. ročník

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• Přirozená čísla 1 – 20 • Číslice 0 – 9, čísla 0 – 20 • Znaky < , >, = • Číselná osa • Číselný obor 0 – 10, 10 – 20 • Práce s textem slovní úlohy	• spočítá prvky daného souboru • vytvoří skupinu s daným počtem prvků • podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně, porovnává soubory (i bez počítání) • využívá univerzální modely čísel • napíše a přečte číslice

• užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose • provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace		• doplní chybějící čísla v řadě • porovnává čísla, používá znaky rovnosti a nerovnosti, řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel • využívá číselnou osu, orientuje se na ní, zobrazí na ní číslo • správně používá pojmy před, za, hned před, hned za, mezi • sčítá a odčítá zpaměti bez přechodu přes desítku • řeší a tvoří slovní úlohy s využitím sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku • řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času • popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• Struktura času: hodina, den, týden, měsíc, rok • Tabulky a schémata	• čte a nastavuje celé hodiny • orientuje se ve struktuře času • zaznamenává jednoduché situace související s časem pomocí tabulek a schémat • doplní zadanou

		tabulku • orientuje se v jednoduchých schématech

Geometrie v rovině a v prostoru

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy- žák:
• rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci • porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• Rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, rovná a lomená čára • Tělesa: krychle, kvádr, koule, válec • Orientace v prostoru: před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole • Porovnávání: větší, menší, stejný, nižší, vyšší • Porovnávání úseček (bez měření)	• rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí • rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí • orientuje se v prostoru, užívá prostorové pojmy • pomocí stavebnic modeluje rovinné i prostorové útvary • porovná rovinné útvary stejného typu podle velikosti • porovná tělesa stejného typu podle velikosti • odhaduje a srovnává úsečky s využitím pomůcek

6.3.2. 2. ročník

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose • provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• Přirozená čísla 1 – 100 • Počítání s penězi • Peníze: způsoby placení • zaokrouhlování na 10 • Číselný obor 0 – 100 • Lichá a sudá čísla • Řád jednotek a desítek • Násobilka 1, 2, 3, 4, 5, 10 • Součet a rozdíl • Strategie řešení úloh z běžného života	• používá přirozená čísla k modelování situací běžného života • samostatně pracuje s univerzálními modely přirozených čísel • zaokrouhlí na 10 • zapisuje a čte čísla v daném oboru • počítá po jednotkách a desítkách, rozliší sudá a lichá čísla • porovnává čísla, chápe rovnost a nerovnost i v různých významových kontextech (délka, čas, peníze) • zobrazí číslo na číselné ose • využívá číselnou osu k porovnání čísel • orientuje se v zápisu desítkové soustavy, sčítá a odčítá zpaměti dvojciferné číslo s jednociferným i dvojciferným číslem s přechodem násobků deseti

		• násobí zpaměti formou opakovaného sčítání i pomocí násobilky • řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení • řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času • popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• Časové údaje: čtvrt hodiny, půl hodiny, tři čtvrtě hodiny, celá hodina, minuta, sekunda • Měření délky, hmotnosti, objemu • Jednotky: centimetr, litr, kilogram • Tabulková evidence zadaných údajů	• čte časové údaje na různých typech hodin, orientuje se v kalendáři • sleduje různé časové intervaly • používá vhodně časové jednotky a provádí jednoduché převody mezi nimi • zachycuje výsledky měření pomocí tabulek a schémat • provádí odhady délky a množství • navrhne a použije tabulku k organizaci údajů • třídí soubor objektů

Geometrie v rovině a v prostoru

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy – žák:
• rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci • porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• Rovinné útvary: lomená čára, křivá čára, bod, úsečka, přímka • Tělesa: kužel, jehlan • Práce s pravítkem • Jednotky délky: centimetr, metr, kilometr	• rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí • rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí • pomocí stavebnic modeluje rovinné a prostorové útvary podle zadání • změří délku úsečky, používá jednotky délky • provádí odhad délky úsečky

6.3.3. 3. ročník

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstup - žák:
• čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose • provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• Číselný obor 0 – 1 000 • Rozklad čísla v desítkové soustavě • zaokrouhlování na 100 • Číselná osa – nástroj modelování • Zápis čísla v desítkové soustavě • Násobilka 6, 7, 8, 9, 0 • Nejbližší, nižší a vyšší	• zapisuje a čte čísla v daném oboru • počítá po jednotkách, po desítkách a stovkách, porovnává čísla • zaokrouhluje na 100 • zobrazí číslo na

• řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	násobek čísla • Řešitelské strategie: pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, zjednodušování • práce s penězi	číselné ose a jejích úsecích • využívá číselnou osu k porovnání čísel • rozloží číslo v desítkové soustavě v oboru do tisíce • sčítá a odčítá zpaměti čísla bez přechodu násobků sta • násobí a dělí zpaměti v oboru osvojených násobilek • násobí zpaměti dvojciferná čísla jednociferným činitelem mimo obor malé násobilky • násobí a dělí součet nebo rozdíl dvou čísel • používá závorky při výpočtech • řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení • řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „xkrát více (méně)“ • ovládá jednoduché řešitelské strategie • provádí jednoduché převody jednotek

		času – h, m

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času • popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• jízdní řády • teplota, teploměr, stupeň celsia • evidence sportovních výkonů • tabulka jako nástroj pro řešení úloh • práce s kalkulátorem • jednotky hmotnosti – kg, g • jednotky času – h, m, s	• využívá časové údaje při řešení různých situací z běžného života • eviduje složitější statické i dynamické situace pomocí slov a tabulek • čte a sestavuje tabulky násobků • doplní chybějící údaje do strukturované tabulky podle zadání

Geometrie v rovině a v prostoru

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• Klasifikace trojúhelníků (obecný, rovnostranný, rovnoramenný) • Rovinné útvary: mnohoúhelník (čtyřúhelník, pětiúhelník, šestiúhelník) • Vrchol, strana, úhlopříčka mnohoúhelníku • Polopřímka, přímka, vzájemná poloha přímek • Osově souměrné rovinné útvary • Jednotky délky – mm	• rozezná, pojmenuje a načrtne rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí • narýsuje čtverec a obdélník ve čtvercové síti • třídí trojúhelníky dle délek stran, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí • určí obvod

		mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • pomocí stavebnic modeluje rovinné útvary podle zadání • rýsuje různoběžné přímky, vyznačí jejich průsečík • rozezná a modeluje osově souměrné rovinné útvary, uvede konkrétní příklady • změří délku úsečky, používá jednotky délky • porovnává, odhaduje a měří délku úsečky

6.3.4. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1 období

Číslo a početní operace

žák

- porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
- čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
- zná matematické operátory + , - , = , < , > a umí je zapsat
- sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
- umí rozklad čísel v oboru do 20

Závislosti, vztahy a práce s daty

žák

- modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu

- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Geometrie v rovině a prostoru

žák

- pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
- rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
- používá pravítko

6.3.5. 4. ročník

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	• Komutativnost a asociativnost • Číselný obor 0 – 1 000 000 • Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení • Římské číslice (I – X) • Hospodaření domácnosti: rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti • Zlomky • Přímá úměrnost • Rovnice o jedné neznámé • Nerovnice • Zaokrouhlování čísel • Odhad a kontrola výsledku • Práce s kalkulátorem • Matematizace reálné situace	• využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • čte a zapisuje čísla v daném oboru • počítá po statisících, desetitisících a tisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě • porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejích úsecích • sčítá a odčítá čísla v daném oboru (zpaměti pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly); • písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem

		• účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulátoru) • používá římské číslice při zápisu čísel • Zapisuje zlomky, rozumí pojmům čitatel, jmenovatel, zlomková čára • Pojmenuje a vypočítá části celku • Sestavuje a řeší rovnice, pracuje s neznámou • zaokrouhluje přirozená čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce • provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací (sčítání a jeho kontrola záměnou sčítanců, odčítání a jeho kontrola sčítáním, dělení a jeho kontrola násobením) • provádí kontrolu výpočtů pomocí kalkulátoru • řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení a slovní úlohy se dvěma početními operacemi • řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „xkrát více (méně)“

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• Zásady sběru a třídění dat • Strukturovaná tabulka • Sloupkové diagramy Jednotky hmotnosti a jejich převody – t, kg, g • Jednotky objemu a jejich převody – hl, l	• provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (např. měření teploty) • používá tabulky k evidenci, modelování a řešení různých situací • doplňuje údaje, které chybí ve strukturované tabulce • vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku a sloupkový diagram • převádí jednotky hmotnosti a objemu

Geometrie v rovině a v prostoru

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce • sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá	• Zásady rýsování • Rýsování jednoduchých rovinných útvarů • Čtvercová síť • Konstrukce čtverce a obdélníku • Jednotky délky a jejich převody: milimetr, centimetr, metr, kilometr • osa úsečky • Grafické sčítání a odčítání úseček • Obvod mnohoúhelníku • Vzájemná poloha přímek v rovině: rovnoběžky,	• dodržuje zásady rýsování • narýsuje přímku, vyznačí polopřímku • narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem • narýsuje čtverec, obdélník • měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky a převodní vztahy mezi nimi • sčítá a odčítá

základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	různoběžky, kolmice • Jednotky obsahu: mm2, cm2, m2 • Obsah čtverce, obdélníku • Osová souměrnost rovinného útvaru	graficky úsečky, porovná úsečky podle délky • sestrojí osu úsečky • určí délku lomené čáry a obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžné a kolmé přímky pomocí trojúhelníku s ryskou • určí vzájemnou polohu přímek v rovině • určí pomocí čtvercové sítě obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku a obsahy porovná • používá základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary • určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru • rozpozná a využije osovou souměrnost i v praktických činnostech a situacích

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:

• řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• slovní úlohy • číselné a obrázkové řady • magické čtverce • prostorová představivost	• využívá úsudek pro řešení jednoduchých slovních úloh a problémů

6.3.6. 5. ročník

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy – žák:
žák: • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel • přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	• Číselný obor 0 – miliarda • Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení • Římské číslice L, C, D, M • Zlomky • Desetinná čísla • Aritmetický průměr (rychlost, čas) • Zaokrouhlování • Fáze řešení problému: zápis, grafické znázornění, stanovení řešení, odhad a kontrola výsledku, posouzení reálnosti výsledku, formulace odpovědi	• čte a zapisuje čísla v daném oboru • počítá po milionech, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě • porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejích úsecích • písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla • písemně odčítá dvě přirozená čísla • písemně násobí až čtyřciferným činitelem • písemně dělí jednociferným nebo dvojciferným dělitelem • účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulátoru) • užívá při zápisu římských číslic

• porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose		(letopočty) • sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem • vypočítá aritmetický průměr v modelových situacích • zaokrouhluje přirozená čísla na miliony • provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v daném oboru • provádí kontrolu výpočtu pomocí kalkulátoru • řeší a tvoří slovní úlohy z praktického života s využitím matematizace reálné situace

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• Statistické údaje a jejich reprezentace • Kruhový diagram • Finanční produkty: úspory	• vybírá z textu data podle zadaného kritéria • zjistí požadované údaje z kruhového diagramu, ve kterém nejsou k popisu použita procenta

Geometrie v rovině a v prostoru

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce • sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	• Konstrukce pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku • Trojúhelníková nerovnost • Jednotky obsahu • Povrch krychle a kvádru • Konstrukce rovnoběžky a kolmice daným bodem • Úhel • Složené obrazce ve čtvercové síti	• při konstrukcích rovinných útvarů využívá elementární geometrické konstrukce a základní vlastnosti těchto útvarů • převádí jednotky obsahu • vypočítá povrch krychle a kvádru • sestrojí k dané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou • rozpozná pravý, ostrý a tupý úhel • určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného obrazce, který je tvořen čtverci, obdélníky a trojúhelníky a obsahy porovná

Netradiční aplikační úlohy a problémy

Výsledky vzdělávání	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• slovní úlohy • číselné a obrázkové řady • magické čtverce • prostorová představivost • sudoku	• ovládá některé řešitelské strategie, v průběhu řešení nestandardních úloh objevuje zákonitosti a využívá je

6.3.7. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období

Číslo a početní operace

Žák

- čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
- sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla
- zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
- zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
- tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
- zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
- rozeznává sudá a lichá čísla
- používá kalkulátor

Závislosti, vztahy a práce s daty

žák

- vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
- orientuje se a čte v jednoduché tabulce
- určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

Geometrie v rovině a prostoru

žák

- znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
- měří a porovnává délku úsečky
- vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí osu souměrnosti překládáním papíru
- pozná základní tělesa

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

žák

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

6.4. Informační a komunikační technologie

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

- Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce

- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

Informační a komunikační technologie

4. ročník – 1 hodina týdně

5. ročník – 1 hodina týdně

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- využívají zkušenosti se software
- učí se pořizovat si poznámky, které zpracovávají v dalších úkolech

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení
- učí se chápat, že se budou setkávat s problémy, které mají více řešení
- žáci jsou vedeni k nalézání řešení a jeho praktickému provedení

Kompetence komunikativní

- učí se používat pro komunikaci na dálku vhodnou technologii - elektronická pošta
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla
- jsou vedeni k ochraně osobních dat

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci
- při práci na projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit si a naplánovat práci
- učí se hodnotit svou práci i práci jiných
- při vzájemné komunikaci jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu
- učí se chápat, že každý člověk je jiný, má jiné schopnosti

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s pojmy softwarové pirátství, autorský zákon
- jsou vedeni k ochraně osobních údajů
- při zpracovávání informací jsou vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s PC
- ICT může žákům poskytnout i důležité informace pro jejich další profesní růst

6.4.1. 4. - 5. ročník

1 týdně, P

Základy práce s počítačem

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy
žák: • využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie • respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady • chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	• základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení • operační systémy a jejich základní funkce • seznámení s formáty souborů (doc, gif) • multimediální využití počítače • jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardwarem a softwarem • zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	• vysvětlí obor informační technologie a zná jeho význam • zná typy počítačů • pojmenuje základní počítačovou sestavu • vysvětlí svými slovy pojem hardware, software • zná pojem periferie a umí vyjmenovat praktické příklady • popíše základní princip práce osobního počítače a jeho částí • chápe význam operačního systému • nastaví spořič obrazovky • shrne základní pravidla bezpečnosti práce u počítače • vyjmenuje hlavní opatření pro snížení zdravotních rizik

		vyplývajících z dlouhodobé práce na PC • aplikuje pravidla pro dodržení hygieny práce u počítače • vysvětlí pojem ergonomie a popíše určité ergonomické pomůcky • vyjmenuje příklady multimédií • popíše základní princip ukládání dat v PC a na CD, DVD, flash disk • svými slovy popíše, co je autorské právo a jeho význam; • umí uložit data na zvolený typ přenosového média

Vyhledávání informací a komunikace

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy

• při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty • vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích • komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	• společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) • základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) • metody a nástroje vyhledávání informací • formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	• vysvětlí, co je Internet a zkratka www • vyhledá podle klíčových slov zadaná témata • dokáže aktivně využívat vyhledávací aplikace • zná význam databáze • dokáže vyhledat v databázích, knihovnách, konkrétních portálech informace podle zadaných kritérií • používá email • vyjmenuje rizika online komunikace - chat, sociální sítě

Zpracování a využití informací

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy
• pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	• základní funkce textového a grafického editoru	• orientuje se a využívá grafický editor Malování • orientuje se a využívá možnosti textového editoru MS Word

6.4.2. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1. a 2. období

Základy práce s počítačem

žák

- ovládá základní obsluhu počítače

- dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou
- Vyhledávání informací a komunikace

žák

- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení
- Zpracování a využití informací

žák

- pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynu

6.5. Člověk a jeho svět

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným

životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme, se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

Je možné tradičně vytvářet jeden předmět v 1. - 3. ročníku (tj. přiřazovat očekávaným výstupům pro 1. období vhodné učivo vybrané z jednotlivých tematických okruhů) a dva předměty ve 4. a 5. ročníku (tj. tematické okruhy 1, 2 a 3 využít jako základ pro Vlastivědu a okruhy 4 a 5 pro Přírodovědu), je však možné vytvářet jen jeden předmět i ve 4. a 5. ročníku nebo jeden souvislý předmět od 1. do 5. ročníku. Není nutno se vždy striktně držet tematických okruhů, podle potřeby je lze různě strukturovat, propojovat učivo a přiřazovat ho k očekávaným výstupům.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci

vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické, funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

6.5.1. Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vzdělávací předmět, který je koncipován jen pro 1. stupeň ZŠ v 1. – 3. ročníku. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, včetně situací ohrožení, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Součástí předmětu je i doplňující vzdělávací obor Etická výchova a Dopravní výchova. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

6.5.2. 1. ročník

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost • osvojí si oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci • podílí se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	• domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště, obci • škola, prostředí školy, činnost ve škole, okolí školy bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace • základní komunikační dovednosti –představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva • komunikace při vytváření výchovného kolektivu- představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	• orientuje se v místě svého bydliště • pojmenuje části bytu, jejich funkci a využití • popíše vybavení svého bytu • rozlišuje školní pomůcky, jejich využití • rozpoznává jednotlivé zaměstnance školy, jejich práci • popíše svoji cestu do školy • podílí se na vytvoření pravidel ve třídě • dodržuje stanovená pravidla • uvědomuje si důležitost komunikace mezi spolužáky, žáky školy, pedagogy

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • odvodí význam a	• rodina, členové rodiny • rodičovství – rodina, vztahy v rodině • povolání, pracovní činnosti • lidské vztahy	• uvědomuje si funkce jednotlivých členů své rodiny • pojmenovává členy rodiny • na základě vlastních zkušeností odvodí a

potřebu různých povolání a pracovních činností • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům • osvojí si základní (předpoklady)vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým • osvojí si základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	• pozitivní hodnocení sebe a druhých (sebepojetí, pozitivní hodnocení druhých, akceptace druhého)	vyjádří základní vztahy mezi členy rodiny • rozlišuje základní lidská povolání, jejich činnost • rozeznává jednoduché pracovní nástroje a náčiní • akceptuje druhého, vyjadřuje uznání, správně reaguje na pochvalu • hodnotí sebe i druhé sebehodnocení, sebepoznání, sebepřijetí, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování

Lidé a čas

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• využívá základní časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije • zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky	• Stařič a okolí - pověsti • tvořivost a základy spolupráce (tvořivost v mezilidských vztazích, schopnost spolupráce, elementární prosociálnost)	• rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • orientuje se v čase (celé hodiny, den, měsíc, roční období, rok) • určí dny v týdnu, roční období • orientuje se v denním režimu • poznává regionální památky, pověsti • usměrňuje základní city, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu

• vyjadřuje city v jednoduchých situacích		

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích • roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	• čas, orientace v čase • roční období, počasí • rostliny, živočichové	• orientuje se v ročních obdobích podle viditelných změn v přírodě • rozeznává změny počasí • pojmenuje nejznámější rostliny a živočichy • jednoduše popíše stavbu těla některých rostlin a živočichů • všímá si významu rostlin a živočichů pro člověka

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi	• zdraví a nemoc • osobní bezpečí • dopravní výchova, předcházení • rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	• projevuje vhodným chováním a činnostmi vztahu ke zdraví • vlastními slovy definuje pojmy úraz, nemoc, zdraví • nekomunikuje s neznámými lidmi,

vztah ke zdraví • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu a jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• ochrana člověka za mimořádných událostí	uvědomuje si rizika opačného počínání • v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe nebo jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • popíše a aplikuje bezpečné chování v silničním provozu • rozlišuje nejzákladnější dopravní značky a značení • popisuje rizikové situace – vytváří modely chování

6.5.3. 2. ročník

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• domov, prostředí domova • riziková místa a situace • Česká republika, hlavní město • základní komunikační	• orientuje se v místě svého bydliště • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a nejbližšího okolí

• začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, • pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) • rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost • osvojí si oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci • podílí se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	dovednosti • představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva	• rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • pojmenuje svoji obec (město), definuje nejznámější místa obce • pojmenuje svoji vlast, hlavní město • pojmenuje některé kulturní či historické památky svého regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté místem, v němž žije • podílí se na vytvoření pravidel ve třídě • dodržuje stanovená pravidla • uvědomuje si důležitost komunikace mezi spolužáky, žáky školy, pedagogy

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem	• rodina, členové rodiny • rodičovství – rodina, vztahy v rodině • vztahy mezi lidmi • tvořivost a základy spolupráce (tvořivost v mezilidských vztazích, schopnost spolupráce, elementární	• uvědomuje si funkce jednotlivých • členů své rodiny - • pojmenovává členy širší rodiny a vztahy mezi nimi • vyjádří postavení jedince v rodině, život a funkce rodiny

spolužáků i jiných lidí jejich přednostem i nedostatkům • zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky • vyjadřuje city v jednoduchých situacích	prosociálnost)	• usměrňuje základní city, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu

Lidé a čas

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• odvodí význam a potřebu základních povolání a pracovních činností • osvojí si základní (předpoklady) • vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým • osvojí si základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých • využívá základní časové údaje, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnost	• povolání, pracovní činnosti • pozitivní hodnocení sebe a druhých (sebepojetí, pozitivní hodnocení druhých, akceptace druhého) • čas, orientace v čase	• rozlišuje základní lidská povolání, jejich činnost • rozeznává jednoduché pracovní nástroje a náčiní, pojmenovává je • hodnotí sebe i druhé - sebehodnocení, sebepoznání, sebepřijetí, sebeprezentace, sebeovládání Akceptuje druhého, vyjadřuje uznání, správně reaguje na pochvalu • pomocí empatie předpokládá reakci druhých • rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • orientuje se v čase (minuty hodiny, den, měsíc, roční období, rok) • určí dny v týdnu, roční období, měsíce v roce

		kalendářním i školním • orientuje se v denním režimu

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích • roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	• roční období, počasí • rostliny, houby, živočichové • stavba těla rostlin a živočichů • rizika v přírodě spojená s ročními • obdobími a sezonními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	• orientuje se v ročních obdobích podle viditelných změn v přírodě • rozeznává změny počasí • přiřazuje jednotlivé měsíce k ročním obdobím • popíše základní stavbu těla rostlin a živočichů • všímá si vzájemných vztahů v přírodě • definuje znaky života, životní projevy a potřeby rostlin a živočichů

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• uplatňuje základní hygienické návyky • s využitím základních znalostí o lidském těle • rozezná nebezpečí různého charakteru, • využívá bezpečná místa pro hru a trávení	• hygiena, zdraví • lidské tělo, části lidského těla • prevence nemocí a úrazů • ochrana zdraví, krizové situace vhodná a nevhodná místa pro hru • osobní bezpečí	• uplatňuje základní hygienické a režimové návyky • projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • rozliší části lidského těla • chová se tak, aby

volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu a jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci • uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• dopravní výchova • předcházení • rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) • ochrana člověka za mimořádných událostí	neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná • v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • v případě nutnosti použije důležitá telef. čísla • chápe a aplikuje základní znalosti pravidel silničního provozu v roli chodce • rozeznává nejzákladnější dopravní značky a značení • chová se bezpečně, aplikuje pokyny.

6.5.4. 3. ročník

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• osvojí si oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	• základní komunikační dovednosti – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva • komunikace při vytváření výchovného kolektivu- představení	• podílí se na vytvoření pravidel ve třídě • dodržuje stanovená pravidla • uvědomuje si důležitost komunikace mezi spolužáky, žáky školy, pedagogy • orientuje s v plánu nejbližšího okolí svého

• podílí se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo, orientuje s v krajině • v okolí svého bydliště • zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky • vyjadřuje city v jednoduchých situacích • začlení svou obec (město) do státního celku	se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace, principy demokracie • domov, okolí domova, krajina domova • tvořivost a základy spolupráce (tvořivost v mezilidských vztazích, schopnost spolupráce, elementární prosociálnost) • Česká republika, hlavní město, armáda ČR	bydliště • pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) • rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině, vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost • usměrňuje základní city, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu • pojmenuje svoji obec (město), definuje nejznámější místa obce, minulost i současnost obce, významné budovy, dopravní síť • pojmenuje svoji vlast, hlavní město, vybrané oblasti ČR • rozlišuje státní symboly • pojmenuje některé kulturní či historické památky svého regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté místem, v němž žije • pojmenuje některé rodáky, významné události regionu

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině	• rodina, členové rodiny • partnerství, manželství, rodičovství	• uvědomuje si funkce jednotlivých členů své rodiny

• projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků	• vztahy mezi lidmi	• pojmenovává členy širší rodiny a vztahy mezi nimi, mezigenerační vztahy • vyjádří postavení jedince v rodině, život a funkce rodiny • uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka • vnímá přednosti i nedostatky spolužáků, dokáže je pochopit a tolerovat

Lidé a čas

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• osvojí si základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým • osvojí si základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých • využívá základní časové údaje, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• pozitivní hodnocení sebe a druhých • (sebepojetí, pozitivní hodnocení druhých, akceptace druhého) • čas, orientace v čase, časový řád	• hodnotí sebe i druhé sebehodnocení, sebepoznání, sebepřijetí, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování • akceptuje druhého, vyjadřuje uznání, správně reaguje na pochvalu • pomocí empatie předpokládá reakci druhých • seřadí jednotlivé časové úseky, orientuje se v časové přímce • na příkladech porovnává minulost a současnost

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	• živá a neživá příroda	• objasňuje rozdíly mezi živou a neživou přírodou • všímá si rozmanitosti podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půdy, rostlinstva a živočišstva • kategorizuje druhy rostlin a živočichů • popíše stavbu těla nejznámějších druhů živočichů, rostlin, jejich význam v přírodě a pro člověka • definuje znaky života, životní projevy a potřeby rostlin a živočichů

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• uplatňuje základní hygienické návyky • využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánů a podpoře vlastního zdravého způsobu života • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci • uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu	• hygiena, nemoc a zdraví, režim dne • zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim • člověk, stavba těla, vnitřní orgány, kostra, znaky života, smyslová ústrojí • nemoci přenosné a nepřenosné, prevence	• uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle • používá základy první pomoci • definuje životní potřeby člověka, znaky života

• reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	nemocí a úrazů • partnerství, manželství, rodičovství • základy sexuální výchovy - rodina • osobní bezpečí • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku • dopravní výchova, předcházení rizikovým situacím v dopravě a (bezpečnostní prvky), pravidla silničního provozu • ochrana člověka za mimořádných událostí	• popíše stavbu lidského těla, základní funkce a projevy člověka, vnitřní orgány, kostru, jejich funkci a význam • chová se bezpečně v rizikovém prostředí, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, dokáže aplikovat znalost důležitých tel. čísel v praxi • chápe pojmy šikana, týrání a jiné formy násilí • chová se bezpečně v silničním provozu • pojmenuje, vysvětlí základní dopravní značky a značení • chová se bezpečně

6.5.5. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1. období

Místo, kde žijeme

žák

- orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
- popíše a zvládne cestu do školy
- uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy
- Lidé kolem nás

žák

- rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízképříbuzenské vztahy
- dodržuje základní pravidla společenského chování
- při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

- projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
- pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Lidé a čas

žák

- pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase
- zná rozvržení svých denních činností
- rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- poznává různé lidské činnost

Rozmanitost přírody

žák

- pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v příroděv jednotlivých ročních obdobích
- pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
- pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
- provede jednoduchý pokus podle návodu

Člověk a jeho zdraví

žák

- uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže pocity; zvládá ošetření drobných poranění
- pojmenuje hlavní části lidského těla
- rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
- uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

6.6. Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vzdělávací předmět, který je koncipován jen pro 1. stupeň ZŠ ve 4. - 5. ročníku. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, kultury, techniky a dalších témat. Rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v 1. –3. ročníku. Žáci se učí pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Učí se vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

časová dotace: 4. ročník – 2 hodiny týdně, 5. ročník – 2 hodiny týdně

Vzdělávací obsah

Formy realizace předmětu:

vyučovací hodiny, zařazování krátkodobých i dlouhodobých projektů, ve škole i v terénu (pozorování v rámci terénních prací), exkurze

Výchovné a vzdělávací strategie, které ve vyučovacím předmětu Vlastivěda směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k zájmu o další studium
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k vnímání problémových situací ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní

- rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost a historické události, rozšiřovat slovní zásobu o osvojovaných tématech
- seznámit žáky s různými zdroji (texty a obrazové materiály) o probíraných tématech - encyklopedie, internet, učebnice
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojicích a menších skupinách při vyhledávání a zpracovávání informací vlastivědného charakteru
- vést žáky k poznávání všeho, co je zajímá, v čem by mohli v budoucnu uspět
- budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj, poznávání a ovlivňování svých možností a limitů

Kompetence občanské

- na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, uvědomování si historických souvislostí a jejich dopadů
- vést k utváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně

Kompetence pracovní

- naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup
- utvářet pracovní návyky v jednoduchých samostatných a skupinových činnostech

Vlastivěda

6.6.1. 4. třída

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy- žák:
	Místo, kde žijeme	
• určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a	• domov, krajina v okolí domova • OČMS – mapa, orientace v krajině • plány a mapy, světové strany • glóbus • OČMS – mapa, měřítko mapy,	• určí polohu svého bydliště, polohu v krajině, minulost i současnost obce, riziková místa a situace • popíše zemský povrch, vodstvo, orientační body a linie

pobytu v přírodě • rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli • vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického • zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích • identifikuje základní pocity, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě emfatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí • rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich	• orientace v přírodě • orientace v mapách, mapa ČR • měřítko map • typy map • povrch a vodstvo ČR • města ČR • zemědělství • nerostné bohatství a průmysl • OČMS – mapa, měřítko mapy • regiony ČR • příroda a lidé • jízdní řád • města ČR • počasí a podnebí • státní zřízení, orgány státní moci, státní symboly	svého regionu • orientuje se podle mapy • dodržuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě • vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky • seznamuje se s měřítky map • jednoduchým způsobem posoudí význam typických regionálních zvláštností z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického - Prezentuje svoje poznatky a zážitky z vlastních cest • všímá si odlišného způsobu života v jednotlivých zemích • definuje základy státního zřízení a politického systému ČR • popíše státní správu a samosprávu našeho státu • vybere a definuje symboly našeho státu a jejich význam

význam		
	LIDÉ KOLEM NÁS	
• vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) • iniciativně vstupuje do vztahu s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně • rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení • uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo ohleduplnosti, etické zásady, zvládání vlastní emociality, rizikové situace, rizikové chování,	• demokratická práva občanů • zákony • základní pravidla spolupráce • demokratická práva občanů • sebepoznání, sebehodnocení • demokratická práva občanů • vyjádření povzbuzení, soucitu • základní pravidla spolupráce • ochrana životního prostředí • ČR – zákony, demokratická práva občanů	• dodržuje pravidla pro soužití v kolektivu • spoluvytváří pravidla třídy • obhajuje své názory, argumentuje • kooperuje, hledá společná řešení daného problému • seznamuje se základními lidskými právy, dbá na jejich dodržování • seznamuje se s přírodním prostředím obce • navrhuje možná řešení pro zlepšení životního prostředí měst • stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit • rozlišuje vlastnictví soukromé, veřejné, osobní a společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a

předcházení konfliktům • jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu • poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) • stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit • orientuje se v základních formách • vlastnictví; používá peníze v běžných situacích		bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz úspory, půjčky
	Lidé a čas	
• pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy • využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní	• život v dávných dobách a dnes (od pravěku po Marii Terezii) • státní svátky	• orientuje se na časové ose- Vyhledává významné události • vyhledává informace v odborné literatuře • obhajuje své názory a poznatky - Prezentuje zjištěné informace - Seznamuje se s významnými historickými

základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek • rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik • objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů		památkami, zvláště regionálními • objasní minulost kraje a předků - Rozezná rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách • popíše život lidí v dávných dobách • zná významné události a pověsti, které se vztahují k regionu a kraji • pojmenuje lidi a obory zkoumající minulost • seznamuje se se způsobem života v jednotlivých historických obdobích • poznává odlišnost způsobu života v minulosti a současnosti • seznamuje se s významnými státními svátky, jejich původem • vyhledává v kalendáři a v odborné literatuře

6.6.2. Vlastivěda, 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
• určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo	• domov, krajina v okolí domova	• poznává průmysl, kulturu a vzdělanost

pobytu vzhledem ke krajině a státu • určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě • uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení • rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí • vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického • zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích • identifikuje základní	• Stařič, Frýdek-Místek, Ostrava • riziková místa a situace • plány a mapy, světové strany • sebepoznání, sebehodnocení • orientace v mapách • povrch, vodstvo, města ČR • povrch, vodstvo, města Evropy • rostlinstvo a živočišstvo v Evropě • regiony ČR • národopisné oblasti • Německo, Rakousko, Slovensko, Polsko – Evropské státy a jejich hlavní města • spolupráce, vzájemná pomoc • Praha, státní symboly, armáda ČR	svého kraje • určí polohu svého bydliště, polohu v krajině, minulost i současnost obce • popíše povrch, vodstvo, orientační body a linie • orientuje se podle mapy • dodržuje zásady bezpečného pobytu v přírodě • vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách naší republiky a Evropy • vyhledává významná města daných regionů, určuje jejich přínos pro zemi • jednoduchým způsobem posoudí význam typických regionálních zvláštností z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického • seznamuje se s povrchem, hospodářstvím, cestovním ruchem jednotlivých regionů • prezentuje vlastní poznatky a zážitky z cest • porovnává odlišný způsob života v jednotlivých zemích • definuje základy

pocity, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí • rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam, armáda ČR		státního zřízení a politického systému ČR • popíše státní správu a samosprávu našeho státu • vybere a definuje symboly našeho státu a jejich význam • obhajuje své názory a postoje, argumentuje • hledá společné řešení s ostatními
	LIDÉ KOLEM NÁS	
• vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) • rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky • jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy • orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných	• pravidla třídy • vnitřní řád školy	• dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami • spoluvytváří pravidla třídy - Obhajuje své názory a postoje, argumentuje • hledá společné řešení s ostatním • rozlišuje vlastnictví soukromé, veřejné, osobní a společné • používá bankovky i mince v běžných situacích • odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, • vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluh

situacích • odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy		
LIDÉ A ČAS		
• pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy • využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek • rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• čas, orientace v čase • život v dávných dobách a dnes (od 18. století po vznik České republiky) • státní svátky a významné dny našeho státu v jednotlivých etapách historie	• orientuje se v čase a časovém řádu • chápe dějiny jako časový sled událostí • využívá časové údaje k pochopení vztahů mezi ději a jevy • využívá knihoven, muzeí a galerií jako informačních zdrojů • seznamuje se se základními památkami ve svém regionu • vyhledává, třídí a orientuje se v odborné literatuře • prezentuje a obhajuje zjištěné údaje • objasní minulost kraje a předků • zná významné události a pověsti, které se vztahují k regionu a kraji • rozezná rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách • popíše život lidí v

• objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů		dávných dobách • seznamuje se s významnými • státními svátky • objasňuje jejich vznik a význam pro zemi • orientuje se v kalendáři

6.6.3. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období

Místo, kde žijeme

žák

- popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje
- orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
- řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
- uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
- sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
- pozná státní symboly České republiky

Lidé kolem nás

žák

- dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
- rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
- uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
- používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
- porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
- sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

Lidé a čas

žák

- rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
- uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
- vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

6.7. Přírodověda

Charakteristika vyučovaného předmětu

Vzdělávací předmět, který je koncipován jen pro 1. stupeň ZŠ ve 4. - 5. ročníku. Žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti, na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak přispět k ochraně přírody. Poznávají sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby.

Vzdělávací obsah

Předmět je koncipován pro 4. a 5.třídu. Hodinová dotace je v každém ročníku po 2 hodinách týdně. Formy realizace předmětu: vyučovací hodiny, zařazování krátkodobých i dlouhodobých projektů, ve škole i v terénu (pozorování v rámci terénních prací), exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie, které ve vyučovacím předmětu Přírodověda směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k zájmu o další studium
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k vnímání problémových situací ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- vést žáky k poznávání podstaty zdraví a příčin vzniku nemocí a upevňování preventivního chování a ochraně zdraví

Kompetence komunikativní

- rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky, rozšiřovat slovní zásobu o osvojovaných tématech
- seznámit žáky s různými zdroji (texty a obrazové materiály) o probíraných tématech - encyklopedie, internet, učebnice

- vést žáky k využívání různých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojicích a menších skupinách při vyhledávání a zpracovávání informací přírodovědného charakteru
- vést žáky k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi
- budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj, poznávání a ovlivňování svých možností a limitů

Kompetence občanské

- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku

Kompetence pracovní

- seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci
- utvářet pracovní návyky v jednoduchých samostatných a skupinových činnostech

Přírodověda

6.7.1. 4. ročník

Časová dotace: viz učební plán

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy – žák
	Rozmanitost přírody	
• objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody, • nachází souvislost mezi konečným vzhledem přírody a člověka • zkoumá základní společenstva ve	• látky a jejich vlastnosti • třídění látek, změny látek a skupenství • vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek • voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a	• objasňuje rozdíly mezi živou a neživou přírodou. • objevuje a zjišťuje princip rovnováhy přírody • nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • kategorizuje druhy

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy – žák
vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí • porovnává na základě pozorování základní projevy života na organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy • zhodnotí některé konkrétní činnosti • člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat • stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit • založí jednoduchý pokus, naplánuje, zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí	formy vody • oběh vody v přírodě • vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život • nerosty a horniny • půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik • půdy a její význam • Vesmír a Země - sluneční soustava, den a noc, roční období • životní potřeby a projevy rostliny, houby, živočichové - znaky života • životní potřeby a projevy • průběh a způsob života • výživa • stavba těla u některých nejznámějších druhů, • význam v přírodě a pro člověka • životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, • vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí • rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní	rostlin, hub a živočichů • popíše stavbu těla nejznámějších druhů živočichů, rostlin, jejich význam v přírodě a pro člověka • definuje znaky života, životní projevy a potřeby rostlin a živočichů • objasní, zdůvodní střídání ročních období, dne a noci • vyhledává, zobecňuje, zpracovává informace o sluneční • zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy • nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí • prakticky třídí organismy do známých skupin, používá k tomu i klíče a atlasy • vyjadřuje odpovědnost lidí při ochraně a tvorbě životního prostředí, ochraně rostlin a živočichů • Diskutuje o likvidaci odpadů, vyjadřuje svůj názor, hodnotí názory ostatních • Uvědomuje si nebezpečí živelných pohrom a

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy – žák
výsledky pokusu	společenstva • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, • ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, • likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy	ekologických katastrof • nalézá rizika při různých přírodních jevech • popíše, jak se má chovat při mimořádných událostech • prokáže, jak se má chránit v mimořádných situacích • zkoumá, zachycuje, podrobně popisuje jednoduchý pokus
Člověk a jeho zdraví		
• uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista. Iniciativně vstupuje do vztahu s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	• situace hromadného ohrožení • zneužívání návykových látek a sexuální zneužívání • dopravní výchova – jízdy na kole na dopravním hřišti, spolupráce s MP - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty	• definuje rizikové prostředí • na modelových situacích demonstruje bezpečné chování v rizikových situacích, v silničním provozu v roli chodce i cyklisty, v krizových situacích (šikana, týrání, sexuální obtěžování, brutalita) • v případě nutnosti vyhledá odbornou pomoc

6.7.2. 5. ročník

Časová dotace: viz učební plán

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy – žák:
	Rozmanitost přírody	
• objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit • vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v	• rovnováha v přírodě • ekosystémy • vztahy v přírodě • OČMS – rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana proti nim • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém • Vesmír a země, planety, Sluneční soustava • životní podmínky, živá a neživá příroda, podnebí, počasí • znaky života, životní podmínky, rovnováha v přírodě	• objasňuje rozdíly mezi živou a neživou přírodou • objevuje a zjišťuje princip rovnováhy přírody - • nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • kategorizuje druhy rostlin, hub a živočichů • popíše stavbu těla nejznámějších druhů živočichů, rostlin, jejich význam v přírodě a pro člověka • definuje znaky života, životní projevy a potřeby rostlin a živočichů • nalézá rizika při různých přírodních jevech • popíše, jak se má chovat při mimořádných událostech • prokáže, jak se má chránit v mimořádných situacích

přizpůsobení organismů prostředí • porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy		• objasní, zdůvodní střídání ročních období, dne a noci • vyhledává, zobecňuje, zpracovává informace o sluneční soustavě, Zemi, planetách • zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy • nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí • prakticky třídí organismy do známých skupin, používá k tomu klíče a atlasy
Člověk a jeho zdraví		
• využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života • jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se s ve vývoji dítěte před a po jeho narození • reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje	• lidské tělo, stavba lidského těla, odlišnosti pohlaví • hledání možnosti jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě • posloupnost vývoje člověka • vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu • péče o zdraví, zdravý životní styl • sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí • OČMS, Situace hromadného ohrožení • zneužívání návykových látek a	• definuje životní potřeby a projevy člověka, znaky života • popíše stavbu lidského těla, vnitřní orgány, kostru, jejich funkci a význam • vysvětlí základní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoje jedince - Orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození • objasní biologické a psychické změny v dospívání i ve stáří • účelně plánuje svůj čas podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky

hrubé výrazy verbální komunikace, zvládá položit třídě vhodnou otázku • účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob • uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista • iniciativně vstupuje do vztahu s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou	sexuální zneužívání • krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, označování nebezpečných látek • návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií • návykové látky a zdraví, osobní bezpečí • podpora zdraví, zdravá výživa, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví, prevence nemocí a úrazů • první pomoc při drobných poraněních, nemoc a zdraví • OČMS – nemoci a nemocní, zranění a ranění, poruchy dýchání, krvácení, náhlé příhody a nehody • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný	jiných osob • definuje rizikové prostředí • na modelových situacích demonstruje bezpečné chování v rizikových situacích, v silničním provozu v roli chodce i cyklisty, v krizových situacích (šikana, týrání, sexuální obtěžování, brutalita) • v případě nutnosti vyhledá odbornou pomoc • na modelových situacích předvádí, jak odmítnout návykovou látku, obhájí svůj názor na návykové látky • zdůvodní nezbytnost zdravého denního režimu, pitného režimu, pohybového režimu a zdravé stravy pro zdraví člověka • vysvětlí pojmy intimní a duševní • hygiena – stres a jeho rizika - Ošetří drobné úrazy a poranění • na modelových situacích předvede základy první pomoci - V případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc • diskutuje, formuje a interpretuje své

zdraví a jeho preventivní ochranou • rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	způsob volání na tísňovou linku	závěry.

6.7.3. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období

Rozmanitost přírody

žák

- na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
- popíše střídání ročních období
- zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
- zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata
- chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
- popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- provádí jednoduché pokusy se známými látkami

Člověk a jeho zdraví

žák

- uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
- odmítá návykové látky
- ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

6.8. Člověk a zdraví

Charakteristika oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím

obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní

společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Učební plán Tělesné výchovy je rozšířen o výuku plavání (2. ročník a 3. ročník)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti Člověk a zdraví

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické)a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání
- v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví

- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace prospěšných činností ve škole i v obci

Součástí předmětu tělesná výchova je na 1. st. je i výchova ke zdraví.

Výchovné a vzdělávací strategie, které ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- povedeme žáky k poznávání vlastních pohybových schopností
- klademe důraz na kultivovaný pohybový projev
- povedeme žáky k uvědomění si prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- pomůžeme žákům sledovat rozvoj jejich vlastní fyzické zdatnosti
- zapojíme žáky do těch sportovních soutěží, ve kterých mají dobré pohybové dovednosti a fyzické předpoklady
- povedeme žáky k pravidelnému pohybovému režimu, budeme uplatňovat kondičně zaměřené činnosti, povedeme žáky k přiměřené samostatnosti a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti
- budeme zařazovat do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

Kompetence k řešení problémů

- vhodnými metodami směřujeme žáky k zamyšlení se nad zvládnutím cviku, sportovního prvku, povedeme je k samostatnému hledání
- tréninkové cesty
- vysvětlíme jim výhody v používání taktiky v individuálních i kolektivních sportech
- zorganizujeme pro žáky účast na soutěžích jak v pozici soutěžícího tak i pořádajícího

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k porozumění běžně používaných povelů, gest a zvuků, reakci na ně a schopnosti je následně samostatně používat
- vedeme žáky od spontánního pohybu k řízené činnosti
- zapojujeme žáka do diskuse o taktice družstva

- zapojíme žáky k pořizování záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností a k prezentaci sportovních aktivit

Kompetence sociální a personální

- žáky vedeme kuvědomění si významu sociálních vztahů a rolí ve sportu
- podporujeme a vytváříme příznivé sociální klima, které vede žáky k vzájemným přátelským vztahům, vedeme ke schopnosti pomoci spolužákovi
- vytváříme podmínky pro sebehodnocení žáka, přijímání pochvaly i kritiky
- pomáháme vytvářet u žáka pozitivní představy o sobě samém, podporujeme jeho sebedůvěru a samostatný osobnostní rozvoj
- zařazujeme skupinovou práci a práci ve dvojicích, kdy silnější pomáhají slabším
- dodržujeme pravidla fair play

Kompetence občanské

- vytváříme trvalý vztah k pohybovým aktivitám
- objasňujeme a podáváme příklady potřeby dodržování hygieny při pohybových aktivitách
- dbáme nedodržování pravidel slušného chování
- výsledky sportovních aktivit hodnotíme na základě jasných kritérií
- vedeme žáky k rozlišení a uplatnění práv a povinností vyplývajících z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák)
- vedeme žáky k dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech lehčího charakteru

Kompetence pracovní

- dbáme na dodržování vymezených pravidel ve sportu a aplikujeme jejich používání v celém životě
- vedeme žáky k bezpečnému používání pomůcek a nářadí, k ochraně svého zdraví a zdraví druhých, minimalizujeme rizika úrazu
- pomůžeme žákům organizovat vlastní pohybový režim
- povedeme žáky ke zpracovávání a prezentaci naměřených výkonů (školní rozhlasová relace, článek do školního zpravodaje, školní nástěnka)

Účast žáků na sportovních soutěžích pořádaných školou a AŠSK. Pozorování žáků při organizování sportovních soutěží.

Tělesná výchova

6.8.2. 1. ročník – 3. ročník

Časová dotace: viz učební plán

Činnosti ovlivňující zdraví

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví, dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení • spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy • reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc • osvojí si základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým • reaguje na základní pokyny a povely	• činnosti ovlivňující zdraví: • význam pohybu pro zdraví, pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu • příprava organizmu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení • zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, • bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná	• učí se správnému držení těla při různých činnostech i při provádění cviků, správnému dýchání • spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím • učí se správnému držení těla při různých činnostech i při provádění cviků, správnému dýchání • uvědomuje si, že pohyb je vhodný pro zdraví • učí se jednoduchým pohybovým činnostem • pokouší se zvládat spojení startu na signál a běhu, učí se zvládat základní techniku odrazu z odrazové nohy, upevňuje základní techniku skoku do dálky z krátkého rozběhu, snaží se zvládnout základní techniku hodu míčkem z místa i chůze • seznamuje se s gymnastickým nářadím a náčiním, učí se základům gymnastiky • rozvíjí předpoklady pro průpravné úpoly • spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích

k osvojované činnosti a její organizaci	příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV • činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností: • pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček, a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost • Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • Rytmické kondiční formy cvičení • pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance • Průpravné úkoly – přetahy a přetlaky • Základy atletiky • rychlý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem • Základy sportovních her – • manipulace s míčem,	• jedná v duchu fair – play • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy • používá vhodné sportovní oblečení i obuv, umí se převléct do cvičebního úboru a umýt se, učí se pitnému režimu • učí se připravit organismus na pohybovou aktivitu (rozehřátí, rozcvička), zklidnit organismus po zátěži (strečink, relaxace) • učí se zásadám bezpečnosti a hygieny pobytu venku, snaží se zvládat přesun do terénu • zdokonaluje průpravné úpoly • orientuje se v základních tělovýchovných pojmech a reaguje na ně • zná zjednodušená pravidla her a dokáže se jimi řídit

	pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů • Turistika a pohyb v přírodě • přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody • plavání • (základní plavecká výuka), hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu • (je uskutečňována v prvním – 5 lekcí, druhém a třetím ročníku – 10 lekcí v daných ročnících) • lyžování, bruslení • (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a na bruslích • další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) **Činnosti podporující**	

	pohybové učení: • komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály • organizace při TV – základní organizace prostoru a činnosti ve známém (běžném) prostředí • zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy • zdroje informací o pohybových činnostech	

6.8.3. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1. období

žák

- zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám
- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

6.8.4. 4. ročník – 5. ročník

Časová dotace: viz učební plán

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy
• podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou • zařazuje do pohybového režim korektivní cvičení, především souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; • vytváří varianty osvojených • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; • adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka provedení pohybové činnosti • jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěž pozná a označí zjevné přestup proti pravidlům a adekvátně n ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech spoluž • užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičn • zorganizuje nenáročné pohybo činnosti a soutěže na úrovni třídy změří základní pohybov výkony a porovná je s	• činnosti ovlivňující zdraví: • význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu (průpravná, kondiční, koordinační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá cvičení) • příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cviky • zdravotně zaměřené činnosti -správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a	• uvědomuje si potřebu pravidelného pohybového režimu • provádí cvičení zaměřená na rozvoj kondice, snaží se o zlepšení úrovně své zdatnosti • zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení • uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své tělesné zdatnosti • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her • rozumí základům sportovních her, dovede je vysvětlit a dodržuje je • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k

	bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV • vyjádření uznání druhým • sebepoznání, sebeovládání • činnosti ovlivňující úroveň • pohybových dovedností: • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti (kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, estetika pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance) • základy gymnastiky (průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti), kotoul vpřed, kotoul vzad, stoj na rukou s oporou, přeskok bedny, roznožka, skrčka, kladina • pohybové hry a netradiční pohybové činnosti (variace her, využití přírodního prostředí pro pohybové hry, netradiční náčiní, hry kondiční a průpravné, hry na	vlastnímu provedení pohybové činnosti • reaguje na pokyny, soustředí se na správné a přesné provedení pohybu • jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví • užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení • cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení, ukázky • zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy • změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

	zdokonalování pohybové dovednosti, hry soutěživé a bojovné, hry pro rozvoj tvořivosti, hry kontaktní, vyrovnávací relaxační) • základy sportovních her (role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her, spolupráce ve hře, průpravné sportovní hry – minifotbal, miniházená, florbal a jeho jednodušší verze, přehazovaná, manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním • základy atletiky (rychlý běh,vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem, startovní povely, způsoby měření a zaznamenávání výkonů, běžecká abeceda, nízký start, polovysoký start, skok do výšky z krátkého rozběhu, spojení hodu míčkem s rozběhem) • průpravné úpoly (význam úpolů, vhodnost, filosofie úpolových činností, přetahy, přetlaky) • plavání (zdokonalování plavecké techniky, sebezáchrana a dopomoc tonoucímu – školy v přírodě, dny sportu)	

	• bruslení – 4. ročník (hry na ledě, základní techniky pohybu na bruslích, výzbroj a výstroj)bezpečnost, riziko pohybu na přírodní zamrzlé ploše, průpravná cvičení, jízda vpřed, zastavení) • lyžování (hry na sněhu, základní techniky pohybu na lyžích – zimní den sportu) • další pohybové činnosti (jízda na kole na dopravním hřišti v rámci výuky dopravní výchovy Městskou policií) • turistika a pobyt v přírodě (přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody, orientace v mapě, výzbroj, výstroj, osobní lékárnička a KPZ, čtení z mapy, první pomoc, základy orientačního běhu, dovednosti spojené s táboření • činnosti podporující • pohybové učení: • komunikace v TV (názvosloví, povely, signály) • organizace při TV • zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a	

	symboly) • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností • měření a posuzování pohybových dovedností • zdroje informací o pohybových činnostech • komunikace při vytváření výchovného kolektivu • tvořivost v mezilidských vztazích • schopnost spolupráce • elementární prosociálnost • komunikace citů • sebepojetí • pozitivní hodnocení druhých • tvořivost v mezilidských vztazích • schopnost spolupráce • akceptace druhého • iniciativa • asertivní chování • základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích • základy neverbální komunikace • komunikace citů • pozitivní hodnocení druhých	

6.8.5. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1. období

žák

- chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
- zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
- reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play
- zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

6.9. Umění a kultura

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor Dramatická výchova, který je možno na úrovni školního vzdělávacího programu realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod. (viz kapitola 5.10)

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součástí lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevu a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národě a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

6.9.1. Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Hudební výchova je zařazen do vzdělávací oblasti Umění a kultura a umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa, přináší umělecké osvojování světa s estetickým účinkem. Vzdělávací obor Hudební výchova vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít a poskytuje vhled do hudební kultury. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, hudebně tvořivých, poslechových a pohybových. Obor napomáhá k rozvíjení tvořivosti a vnímavosti k sobě samému i k okolnímu světu. Vytváří příležitosti pro vzájemnou spolupráci, toleranci a napomáhá k utváření pozitivních postojů a hodnot, přispívá k pochopení nonverbální komunikace jakožto součásti emoční inteligence, přispívá ke zvyšování kulturní vyspělosti žáka.

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova

Základním obsahem Hudební výchovy jsou vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti. Tyto vedou k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu.

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu.

Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci a produkci.

Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích stylových a žánrových podobách, učí se ji analyzovat a interpretovat.

Výchovné a vzdělávací strategie, které ve vyučovacím předmětu Hudební výchova směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k práci s informačními zdroji, učíme je vyhledávat a třídit informace
- vyžadujeme aktivní a zodpovědný přístup žáka k plnění zadaných úkolů (dodržení zadané formy a obsahu úkolu, dodržení termínu aj.) a uvádění věcí do souvislostí, propojování do širších celků, poznatků

Kompetence k řešení problému

- organizujeme projektové vyučování (týmové řešení problémů, argumentace aj.)
- zařazujeme problémové úkoly

Kompetence komunikativní

- organizujeme práci ve skupinách
- do výuky zařazujeme řízenou diskusi, žáci prezentují a obhajují své názory a postoje
- vedeme žáky k dodržování etických a morálních pravidel při komunikaci
- zařazujeme činnostní učení vyžadující rozvíjení kooperace

Kompetence sociální a personální

- podporujeme talentované žáky (soutěže) coby pozitivní vzory ostatním žákům
- navazujeme neformální kontakty se zákonnými zástupci, získáváme je pro pozitivní postoj (hudební besídky a vystoupení žáků) v rámci školní komunity

Kompetence občanské

- zapojujeme žáky do společenských činností školy
- rozvíjíme vlastenectví a pocit sounáležitosti prostřednictvím hudebního působení
- žáci poznávají hudební kulturu jiných zemí, vedeme je k porozumění, toleranci, solidaritě v lidských vztazích

- organizujeme pro žáky projektové vyučování "Významné kulturní osobnosti-integrující prvek evropanství" s cílem učit žáky poznávata chránit národní kulturní dědictví a tradice v evropském kontextu

Kompetence pracovní

- podpoříme propojení předmětu s praktickým životem (výchovné koncerty, beseda s osobností)
- povedeme žáky k pořádku rozvojem jejich estetického vnímání světa (výzdoba třídy, výzdoba chodeb aj.)

Hudební výchova je realizována v 1. - 5. ročníku

Časová dotace: viz učební plán

Hudební výchova

6.9.2. 1. - 3. ročník

Časová dotace: viz učební plán

Vokální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• zpívá na základě svých dispozic čistě a rytmicky přesně v jednohlase • rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu intonační cvičení	• vokálně interpretuje vybrané písně v rozsahu kvinty • zpívá vázaně, správně dýchá a intonuje • zpívá jednoduchý lidový dvojhlas • prakticky si osvojuje estetické kulturní hodnoty • dosahuje jednotné hlasové polohy celé třídy • dodržuje při zpěvu

		správné držení těla, zpívá uvolněně, dbá na správnou výslovnost

Instrumentální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
žák: • rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu • vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• hra na hudební nástroje: doprovod na rytmické nástroje základy hry na flétnu • kvalita tónů: výška, síla, délka tónu • hudební výrazové prostředky rozpoznávání tempa a rytmu • hudba vokální a instrumentální: • zvuk hudebních nástrojů, zobcová flétna, klavír, housle, kytara, poslech dětského sboru, emocionální zážitek z hudby	• reprodukuje motivy, témata jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře • hrou na dětské hudební nástroje doplňuje zpěv durové a zčásti molové řady • tvořivě obměňuje rytmické a melodické motivy v hudebním dialogu • doprovází spolužáky rytmicky hraje jednoduchý doprovod při mezihrách • aktivně vnímá jednoduchou instrumentální a vokální skladbu • pamatuje si části melodie • rozlišuje zvukovou barvu vybraných nástrojů

		• vytváří si elementární představu o skladbách určených dětem • rozlišuje hudebně protikladné melodické části

Hudební pohybové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• podle hudebních podnětů střídá rozličné pohybové prvky • hrou na tělo vyjadřuje zesilování a zeslabování, zrychlení a zpomalování znějící hudby	• pochod podle hudebního doprovodu, pohyb podle hudby na místě, vpřed, • vzad, pohybové vyjádření vlastností tónu, tempa, • poskočný krok, držení rukou při tanečním pohybu. • Orientace v prostoru: pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky	

Poslechové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a směr melodie • rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• dýchání, výslovnost, sjednocování hlasového rozsahu, hlavový tón • správné návyky při dýchání výslovnost samohlásek na konci slov • kvalita tónů –délka, síla barva aj., hudební výrazové prostředky	• rozvíjí hlavový tón, rozšiřuje hlasový rozsah • uvědoměle pracuje s notami v jednočárkované oktávě • rozlišuje základní změny dynamiky / p

	• hra na hudební nástroje: doprovod říkadel na rytmické nástroje	- mf - f / • odlišuje tóny podle výšky, síly a barvy, rozlišuje sílu zvuku • zpívá jednotlivé fráze na jeden dech, nehlučně vdechuje bez zvedání ramen • manipuluje s hudebním materiálem • rytmizuje říkadla • tvořivě obměňuje rytmické a melodické motivy v hudebním dialogu (hra na ozvěnu, hra na tělo aj.

6.9.3. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1.období

žák

- zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
- správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
- reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
- rozliší sílu zvuku
- pozorně vnímá jednoduché skladby

6.9.3. 4.- 5. ročník

Časová dotace: viz učební plán

Vokální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:

• zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	• pěvecký a mluvní projev • intonační cvičení • dýchání, pěvecké dělení slov • volný nástup 1.3.5. a 8. stupně • počátky jednoduchého dvojhlasu • vázání tónů, upevňování vokálních dovedností, střídavý dech	• rozvíjí intonační a pěvecké dovednosti • zpívá s porozuměním dvojhlasý kánon • prohlubuje čistotu intonace • dodržuje při zpěvu správné držení těla, zpívá uvolněně • rozvíjí hlavový tón do počátku dvoučárkované oktávy • rozšiřuje hlasový rozsah, zpívá s dynamikou • pěvecké dovednosti rozšiřuje tak, že zpívá měkkým legátem • hospodárně dýchá, správně frázuje • vokálně interpretuje jednoduché i náročnější písně • zpívá dvojhlasé i vícehlasé písně

Instrumentální činnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k	• rytmizace, melodizace, stylizace, hudební improvizace • rytmické doprovody ve 2/4, 3/4 taktu • ostinátní doprovod zpěvu	• zvládá vybrané rytmické a melodické útvary k danému čtyřtaktovému předvětí

reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní • vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	spolužáků • předehra, mezihra, dohra • hra nástroji Orffova instrumentáře (interpretace těžkých a lehkých dob v dvou, tří a čtyřdobém taktu) • základy hry na flétnu • hra na hudební nástroje • rytmizace, melodizace a stylizace • hudební improvizace • pentatonika • otázka a odpověď	• vytváří čtyřtaktové závětí • hraje jednoduché skladbičky na flétnu, rytmické či melodické • nástroje Orffova instrumentáře • instrumentálně doprovodí zpěv žáků • improvizuje melodicko rytmickými nástroji Orffova instrumentáře • vytváří předehry, mezihry a dohry • hraje jednoduchý doprovod

Hudební pohybové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) • jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not • ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	• pěvecký a mluvní projev • zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu • jednoduchý kánon • lidový dvojhlas, zpěv české hymny • grafický záznam melodie • pohybový doprovod znějící hudby • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby • taktování • pohybové vyjádření	• vytleskává rytmus písní • taktuje ve 2/4, 3, 4/4 taktu • doprovází hrou a tancem melodii a píseň • pohybově ztvárňuje hudbu a reaguje na ni pomocí pohybu, tance a gest • vyhledává v písních výrazné rytmické útvary vhodné k

	hudby • pohybový doprovod hudby (dvoudobá chůze a tanec, přísuvný krok, pohybové vyjádření melodie, kroky se zhoupnutím ve 3/4 taktu, pohybové prvky-menuet, mazurka, polka, valčík, country tance	tanečnímu ztvárnění • zpěv obohacuje tanečně • pohybovými prvky • pohybově vyjadřuje dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt v jednoduchých lidových tancích

Poslechové činnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby • rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na • metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	• hudba vokální, instrumentální vokálně instrumentální (typy hlasů) • hudební nástroje (zvuk, barva) • hudební styly a žánry (skladby) • hudební skladatelé • hudební formy, melodie, doprovod, předvětí, závětí • hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem (rozpoznávání tempa a rytmu, harmonie, kontrast, gradace, zvukomalba a jejich změny v hudebním proudu)	• soustředí se na poslech skladeb • sleduje jednoduchou partituru • seznamuje se s hudebními styly a žánry • seznamuje se s hudebními formami • soustředí se na poslech skladeb • rozezná ve skladbě melodii • emocionálně prožívá gradaci a uklidnění • sleduje výraz a náladu skladby

6.9.4. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období

žák

- zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- propojí vlastní pohyb s hudbou
- doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
- odliší tóny podle výšky, síly a barvy
- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování

6.10. Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Výtvarná výchova je součásti vzdělávacího oboru Umění a kultura.

Na I. stupni Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. V etapě 1. - 5. ročníku základního vzdělávání je Výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech tzn. na tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům.

V 1. - 3. ročníku je výuka zaměřena na spontánnost a bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Dítě kreslí rádo zpaměti, snaží se ztvárnit svoje představy. Vhodná motivace podněcuje rozvoj dětské fantazie i vnitřní potřebu vyjádřit vlastní postoj ke světu. Při výtvarných činnostech ve 4. - 5. ročníku začíná být dětská fantazie a představivost korigována rozvíjejícím se intelektem. Žáci postupně přecházejí od hravých činností k uvědomělejší výtvarné práci. Jejich výpověď o vztazích k okolnímu světu je stále bezprostřední, zachovávají si citový vztah k zobrazované skutečnosti. Utváří a rozvíjí se vztah žáků k volnému výtvarnému umění, lidovému umění, k ochraně životního prostředí, ke společnosti ve které žijí.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku následovně:

viz. Učební plán

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik

- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- přemýšlejí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse
- respektují názory jiných
- pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence pracovní

- žáci užívají pod vedením učitele různé techniky
- dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- žáci se učí chápat a respektovat estetické požadavky na životní prostředí
- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Výtvarná výchova

6.10.1. 1. - 3. ročník

Časová dotace: viz učební plán

Rozvíjení smyslové citlivosti

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ • v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje přitom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• prvky vizuálně obrazného vyjádření • kresba pastelkami, tužkou, malba vod. barvami, temperami (věci kolem nás, stromy, květiny, zvířata a lidé) • uspořádání objektů do celků • výraznost, velikost a vzájemné postavení objektů • statické a dynamické vyjádření (postava v klidu, v pohybu). • manipulace s předměty, využití drobného materiálu, přírodního materiálu (plody, semena, kousky látek, vlna, drátky,…) • koláž	• rozpoznává linie, tvary • objevuje a sleduje tvar předmětů, objektů • poznává vlastnosti barev, seznamuje se s malbou, kresbou • kombinuje barvy, tvary • využívá hry s barvou • rozlišuje podobnost a kontrast prvků • probouzí smysl pro výtvarný rytmus • vytváří práci na základě vlastních prožitků • zachycuje svět kolem sebe • zobrazuje pohyb těla a jeho umístění v

	• modelování jednoduchých prvků z plastelíny, keramické hlíny	prostoru • zachycuje objekty v klidu i v pohybu • vytváří prostorové fantazie seskupováním a kombinováním přírodních i umělých materiálů • modeluje jednoduché objekty v prostoru • využívá jednoduché prvky moderní techniky ve výtv. tvorbě

Uplatňování subjektivity

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky • interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; • odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	• reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • abstraktní, konkrétní výtv. vyjadřování na základě • individuálních pocitů, nálad a představ • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • individuální postoj a názor • návštěva knihovny, galerie, • výstavy (hrdinové	• pozoruje události kolem sebe • vnímá svět různými smysly • uplatňuje a rozvíjí svou fantazii • volí vhodné výtv. prostředky pro vyjádření emocí, pocitů a představ • vybírá výtv. techniky • experimentuje s běžnými i netradičními nástroji i materiály • vnímá a pozoruje uměleckou

	dětských knih, známí ilustrátoři Lada, Pilař, Sekora, Čapek, Zmatlíková…)	výtvarnou tvorbu- ilustrace knih, fotografie, obrazy, animovaný film… • rozlišuje typy vizuálně obrazných vyjádření • vytváří si estetické cítění a svůj osobní názor • seznamuje se s významnými osobnostmi výtv. umění (např. s ilustrátory dětských knih)

Ověřování komunikačních účinků

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů • reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoci • na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či uprav	• tvořivost v mezilidských vztazích (vytváření prožitků • radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování) • schopnost spolupráce (radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce • elementární prosociálnost (darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu,	• vytváří pracovní atmosféru, snaží se o pomoc druhým • má radost z úspěšně vykonané práce • raduje se, když pomáhá spolužákovi • prezentuje své pocity • hodnotí a porovnává svou práci s pracemi jiných • prezentuje výsledky své tvorby podle svých schopností • vytváří si základní kulturní návyky

	přátelství) • osobní postoj v komunikaci • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	

6.10.2. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci

žák

- zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii
- při tvůrčích činnostech je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

6.10.3. 4. - 5. ročník

Časová dotace: viz učební plán

Rozvíjení smyslové citlivosti

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné	• prvky vizuálně obrazného vyjádření, jejich vztahy, světlostní a barevné kvality • barevnost, světlo a stín • kresba tužkou, pastelkami, tuší, uhlem, rudkou • kombinace prvků, jejich proměny v ploše, objemu a prostoru • prvky a jejich tvary, objemy, struktura	• chápe výrazové vlastnosti barev • využívá hry s barvou • všímá si barevných kontrastů • uplatňuje výrazové vlastnosti linie • experimentuje s výtvarnými prostředky • ovládá základní technické dovednosti

ploch, v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý jiné) model • nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorby	• malba, akvarel, tempera • modelování objektu (keramická hlína, další model. hmoty) • dekor, ornament v lidovém uměn • reflexe a vztahy zrakového • vnímání k vnímání ostatními smysly • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	• všímá si velikosti a výraznosti prvků • uplatňuje výrazové vlastnosti linie • vystihuje vztahy zobrazených prvků • objevuje a sleduje tvar objektů, předmětů • experimentuje s výtvarnými prostředky • kombinuje barvy • vytváří objem modelováním • kombinuje výtvarné techniky • řeší přiměřené úkoly v ploše i v prostoru • poznává a chápe smysl dekorativní tvorby z hlediska závislosti na barvě, materiálu a funkci předmětu • sleduje základní přírodní jevy a zákony • experimentuje s výtvarnými prostředky a materiály • rozvíjí fantazii a představivost • kombinuje výtvarné techniky

Uplatňování subjektivity

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy • identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě emfatického vnímání přemýšlí o konkrétní pomoc • osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků • svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) • porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje tvorbě k nim jako ke zdroji inspirace	• vyjádření pocitů a nálad, představ a osobních zkušeností • kresba, malba, kombinovaná technika • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • ilustrace ,film, divadlo (hledání inspirace) • aktuální výstavy • interpretace vizuálně obrazného vyjádření-zdroj inspirace **ZÁKLADY ASERTIVNÍHO ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI:** • vizuálně obrazné vyjádření linie, tvaru, objemu, struktury • barevnost, světlo, barevné rytmy, nauka o barvě • výtvarné techniky • portrét, proporce – lidská bytost	• vyjadřuje své pocity a nálady • čerpá ze svých životních zkušeností • doplňuje výtvarný projev pozorováním života kolem sebe • vyjadřuje vztah k rodině, společnosti, životnímu prostředí • prohlubuje smysl pro krásu • výtvarně využívá vzniklých náhodností a představ • pozoruje různá vizuálně obrazná vyjádření • vyhledává nové inspirace • prohlubuje zájem o výtvarné umění • získává nové poznatky • rozlišuje techniky ve výtvarné umění • navštěvuje výstavy a galerie

Ověřování komunikačních účinků

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• dokáže se těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách • jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu tříd	**ZÁKLADNÍ KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI** • komunikace při vytváření výchovného kolektivu • komunikace citů POZITIVNÍ HODNOCENÍ SEBE A DRUHÝCH • sebepojetí • pozitivní hodnocení druhých TVOŘIVOST A ZÁKLADY SPOLUPRÁCE • tvořivost v mezilidských vztazích • schopnost spolupráce	• dokáže se vcítit do prožívání druhých • raduje se z úspěchu druhých • vyjadřuje účast z bolesti a neúspěchu druhých • reaguje odpovídajícím způsobem na neúspěch druhých • dokáže pozitivně hodnotit druhé, ocenit, v čem jsou dobří • všímá si druhých a sdělí jim, proč si jich váží • tvořivě se podílí na budování mezilidských vztahů • dodržuje pravidla kolektivu či rodiny • má zájem o druhé, všímá si jich • respektuje druhého, jeho osobní svobodu • dokáže se vzepřít proti bezpráví páchaném druhými

6.10.4. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období

žák

- uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
- rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

6.11. Člověk a svět práce

Charakteristika oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci
- odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- organizaci a plánování práce
- používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů
- uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti
- vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa
- potřebné sebedůvěře
- novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce
- osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění
- získávání poznatků důležitých pro pozdější volbu vlastního profesního zaměření

6.11.1. Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu

Obor pracovní činnosti je součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Pracovní činnosti se vyučují v 1.- 5. ročníku s časovou dotací 1 h týdně. Žáci se zde naučí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Tento obor je členěn na 1. stupni do čtyř tematických okruhů:

1. práce s drobným materiálem

- vytváření výrobků z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností těchto materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygiena při práci. Dále jsou vedeni k šetření materiálem.

Organizace výuky: výuka probíhá buď ve třídě, nebo na školním pozemku.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci v běžném životě

- učí se pracovat podle návodu, nákresu a tím rozvíjí své logické myšlení
- rozvíjí logické myšlení promýšlením vhodných pracovních postupů

Kompetence k řešení problému

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů a tím rozvíjí kreativitu žáků
- žáci musí promýšlet pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- rozvíjí komunikativní dovednosti při popisu pracovního postupu

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou učitelem vedeni ke spolupráci a vzájemné pomoci
- prací ve skupinách se učí spolupracovat
- učí se respektovat nápady druhých
- komunikují s ostatními ve skupině
- podřizují se ostatním
- vhodným způsobem prosazují a obhajují svůj názor
- společně s ostatními se snaží o co nejlepší výsledek

Kompetence občanské

- u žáků je vytvářen pozitivní vztah k práci, radost z dobře vykonané práce
- rozvíjí se odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků
- i méně nadaní žáci mají možnost zažít úspěch a dobrý pocit
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti a výsledky

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- vede žáky k odpovědnosti za zdraví své i ostatních
- vede je ke správným způsobům užití pracovních nástrojů a materiálů
- dbá, aby materiálem přiměřeně šetřili
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků
- podle potřeby žákům pomáhá
- vede také ostatní žáky k pomoci méně zručným dětem

6.11.2. 1. ročník – 3. ročník

Časová dotace: viz učební plán

Konstrukční činnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů • práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	• zvládá základní činnosti a dovednosti při práci se stavebnicemi (montáž, demontáž) • sestaví modely z různých stavebnic podle předlohy i vlastní fantazie

Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • pracují podle slovního návodu a předloh	• vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) • pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití • jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce • lidové zvyky, tradice, řemesla	• vytváří jednoduché prostorové tvary, pracuje podle slovního návodu a předlohy • rozezná přírodní a technické materiály • volí nástroje, pomůcky a způsob jejich využití vzhledem k použitému materiálu • mačká, trhá, lepí, polepuje, překládá, skládá, stříhá, trhá, vystřihuje, nalepuje, slepuje, vyřezává

		• obkreslí podle předlohy • rozliší vlastnosti jednotlivých materiálů (model. hlína, plastelína) modurit, těsto pracuje s textilními materiály (nitě, bavlnky, šňůrky, stužky, textilie různého druhu • stříhá, nalepuje textilii a vyrobí jednoduchý textilní výrobek • odměří a navlékne nit, udělá uzlík • šije zadním stehem • přišije knoflík • poznává různé lidové zvyky, tradice a řemesla na základě ukázek, videa, filmu, exkurzí)

Pěstitelské práce

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• pečují o nenáročné rostliny • provádí pozorování přírody a zaznamenává výsledky pozorování	• základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo • pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky,	• pečuje o nenáročné rostliny • provádí zalévání, kypření, rosení, rozmnožování • upravuje půdu, seje, sází, ošetřuje,

	koření, zelenina aj.) • pěstování pokojových rostlin • rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	sklízí • volí podle druhu pěstitelských činností odpovídající pomůcky, nástroje a náčiní provádí pozorování přírody, zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování • ověřuje si podmínky života rostlin poznává důležitost vody, světla, tepla pro život rostlin

Příprava pokrmu

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• připraví tabuli pro jednoduché stolování	• základní vybavení kuchyně • výběr, nákup a skladování potravin • jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování • technika v kuchyni - historie a význam	• upraví stůl pro každodenní stolování – ubrus, prostírání, příbor, výzdoba chová se vhodně při stolování

6.11.3. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 1. období

Práce s drobným materiálem

žák

- zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály

- a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

Konstrukční činnosti

žák

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Pěstitelské práce

žák

- provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
- pečuje o nenáročné rostliny

Příprava pokrmů

žák

- upraví stůl pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

6.11.3. 4. ročník – 5. ročník

Časová dotace: viz učební plán

Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• rozliší základní druhy materiálu, zvolí a použije vhodný materiál pro daný výrobek	• vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) • pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití • jednoduché pracovní	• pomocí přiměřených pracovních operací a postupů vytváří na základě své představivosti

	operace a postupy, organizace práce • lidové zvyky, tradice, řemesla • Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	různé výrobky z daného materiálu, využívá prvky lidových tradic při tvořivých činnostech s různým materiálem, volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Konstrukční činnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• udržuje pořádek na pracovním místě,	• stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů • práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem • sestavování modelů (stavebnice dle možností školy) • práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	• provádí jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje

		zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:
• rozšíří si poznatky o jedovatých rostlinách, rostlinách, které vyvolávají alergie a rostlinách jako drogy • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo • pěstování pokojových rostlin a rostlin ze semen • rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie • pracovní nástroje, pomůcky, náčiní a jejich správné využití • pořádek, hygiena a bezpečnost při práci	• provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny volí správné pomůcky, nástroje, náčiní podle druhů pěstitelských činností • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Příprava pokrmu

Očekávané výstupy	Učivo	Dílčí výstupy - žák:

• vybere a nakoupí vhodné potraviny pro přípravu jednoduchého pokrmu • ovládá jednoduché kuchyňské nástroje • seznámí se s historií techniky v kuchyni	• příprava pokrmů • základní vybavení kuchyně • příprava jednoduchého pokrmu • výběr, nákup potravin • jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování • technika v kuchyni – historie a význam • pořádek, hygiena a bezpečnost při práci	• orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví samostatně jednoduchý pokrm (studená kuchyň) • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

6.11.4. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření na konci 2. období

Práce s drobným materiálem

žák

- vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

Konstrukční činnosti

žák

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu
- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

Pěstitelské práce

žák

- dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

Příprava pokrmů

žák

- uvede základní vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
- uplatňuje zásady správné výživy

7. Projekty

Celoroční projekt Čteme rádi - v rámci podpory a rozvoje čtenářství jsou průběžně v hodinách literární výchovy realizovány čtenářské dílny. Děti pravidelně a dle svých potřeb navštěvují školní knihovnu, vybírají si knihy, hovoří o nich a doporučují je svým spolužákům. Knihy ve školní knihovně jsou doplňovány novými tituly. V souvislosti s tímto projektem jsou několikrát v roce pořádány ve škole **Literární kavárny**, kterých se účastní nejen děti všech tříd, ale také jejich rodiče a blízká veřejnost. Děti veřejně představují „svou“ knihu a předčítají úryvky. (OSSV,MV)

7.1. Mluvený projev

V rámci hodin (především JČ) jsou zařazovány aktivity podporující kultivaci vlastního mluveného projevu. Dvakrát ročně se koná školní soutěž v mluveném projevu, taktéž se koná řada vystoupení pro veřejnost. (OSV,MV)

7.2. Svatomartinský průvod

Tento celodenní projekt se koná jednou ročně. V průběhu vyučovacích hodin se děti seznamují a připomínají si tradice a zvyky tohoto období, připravují si pásmo říkadel, písní, pečou svatomartinské rohlíčky. Ve večerních hodinách se i za účasti rodičů koná průvod obcí. Tento projekt je ukončen vyhlášením vítězů výtvarné soutěže „O nejoriginálnějšího koně sv. Martina“ nebo jiného výrobku, výtvarného díla, které se váže k tomuto svátku. (MKV, OSV,ENV, VMEGS)

7.3. Den malých zdravotníků (OSV, VDO)

Koná se jednou za dva roky. V rámci celodenního projektu se děti v rámci praktických ukázek naučí ošetřovat různá zranění, zaměří se na ochranu člověka v mimořádných situacích, prevenci a předcházení úrazům, dodržování bezpečnosti, poskytování první pomoci a získají znalosti o lidském těle. Projekt je realizován ve spolupráci s Českým červeným křížem.

7.4. Škola v přírodě

Týdenní projekt podporující zdravý životní styl, vztahy mezi jednotlivci, vztahy ve skupině, vzájemné komunikaci, respektování druhých, kladný vztah k přírodě a její ochraně. (OSV,MV,MKV,ENV,VMEGS).

7.5. Den Země

Celodenní celoškolní projekt upevňující kladný vztah k přírodě, k okolnímu světu, planetě, na které žijeme a nutnosti jejich ochrany. (ENV, OSV, MKV, VMEGS,MV)

7.6. Svačinkový den

V rámci tohoto celoročního a celoškolního projektu děti připravují zdravé svačinky pro ostatní. Pracují se zdravými potravinami, nápoji, učí se dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla, manipulovat s kuchyňským náčiním a stolovat. (OSV,MV,MKV,ENV,VMEGS).

8. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Pravidla pro hodnocení žáků

(součást školního řádu)

Obsah pravidel se řídí zákonem č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláškou č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

8.1. Obecné zásady:

- při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi
- při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici
- podklady pro klasifikaci učitel získává:
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- zkouškami písemnými, ústními, praktickými, pohybovými, didaktickými testy
- písemnou práci z učiva za delší období (čtvrtletní práce) přesahující 30 minut mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu – takové práce oznámí vyučující žákům předem
- na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období
- přihlíží se k systematičnosti v práci žáka, stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období
- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě
- pro potřeby klasifikace se předměty dělí do dvou skupin: předměty s převahou naukového zaměření a předměty s převahou výchovného zaměření

8.2. Kritéria

- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických i praktických úkolů, aplikovat je v širších souvislostech
- samostatnost, tvořivost
- přesnost, ucelenost a trvalost osvojení nejzákladnějších poznatků při aplikaci intelektuální a motorické činnosti
- aktivita v přístupu k plnění školních povinností, zájem o ně
- přesnost a výstižnost ústního i písemného projevu
- kvalita výsledků činností, včetně domácích úkolů a domácí přípravy

8.3. Pravidla hodnocení chování

- hodnocení chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s ostatními vyučujícími při konání pedagogické rady

- kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel chování (školní řád) a obecných norem chování,
- při hodnocení chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.

8.4. Stupně hodnocení chování

- stupeň 1 (velmi dobré): Žák uvědoměle dodržuje pravidla a normy chování. Méně závažných přestupků se dopouští výjimečně
- stupeň 2 (uspokojivé): Chování žáka je v podstatě v souladu s obsahem školního řádu a obecných norem chování. Žák se dopustí závažnějšího přestupku, nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků, zpravidla po udělení důtky ředitele školy. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
- stupeň 3 (neuspokojivé): Žák se dopustí závažného přestupku proti ustanovením školního řádu nebo obecných norem chování nebo se opakovaně dopouští, závažných přestupků po udělení stupně 2 z chování.
- Výchovná opatření

8.5. Pochvaly

- drobné pochvaly: drobné pochvaly uděluje každý pedagogický pracovník bezprostředně po vzniku důvodu pro jejich udělení a zaznamená je do žákovské knížky,
- pochvala třídního učitele: třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních pracovníků školy po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající svědomitou úspěšnou práci,
- pochvala ředitele školy: ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin a za dlouhodobou svědomitou a úspěšnou práci,
- udělení pochvaly třídního učitele se zaznamenává do dokumentace školy a do žákovské knížky žáka, a to bezprostředně po jejím udělení,
- udělení pochvaly ředitele školy se zaznamenává do dokumentace školy a na vysvědčení za pololetí, v němž byla udělena.

8.6. Opatření k posílení kázně

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi udělit: (Tato opatření zpravidla předchází před snížením známky z chování.)

- **Napomenutí třídního učitele:** uděluje třídní učitel, o udělení napomenutí informuje zákonné zástupce prostřednictvím zápisu v žákovské knížce. Uděluje se za méně závažné porušení školního řádu (občasné zapomínání pomůcek na vyučování, nedostatečná domácí příprava, drobné vyrušování v hodině, nekázeň).

- **Důtku třídního učitele:** uděluje třídní učitel po předchozím projednání v pedagogické radě. O udělení důtky je zákonný zástupce písemně informován a převzetí potvrdí podpisem. Uděluje se za závažné porušení školního řádu (nevhodné jednání ke spolužákům a dospělým osobám, úmyslné poničení věci nižší hodnoty, opakované neuposlechnutí pokynů vyučujících, časté zapomínání pomůcek na vyučování).
- **Důtku ředitele školy:** uděluje ředitel školy na základě návrhu třídního učitele a po projednání v pedagogické radě. O udělení důtky je zákonný zástupce písemně informován a svým podpisem potvrdí její přijetí. Uděluje se za opakovaně závažná porušení školního řádu, za úmyslné poškození věci vyšší hodnoty, za maximálně dvě neomluvené hodiny a za hrubé porušení kázně.

O udělení všech výchovných opatření provede třídní učitel přesný zápis do evidence školy, a to nejpozději do 7 dnů po jejich udělení.

8.7. Zásady pro hodnocení chování a udělení výchovných opatření

Při návrhu udělení opatření k posílení kázně nebo snížené známky z chování přihlíží třídní učitel zejména:

- k závažnosti přestupku
- k četnosti a opakování přestupku
- k hodnocení žáka ostatními pedagogickými pracovníky
- k tomu, zda v předchozím klasifikačním období již žákovi bylo uděleno některé z opatření na posílení kázně nebo zda mu byla snížena známka z chování
- k charakteru a četnosti zápisů v žákovské knížce, které mají vliv na posouzení chování žáka,
- za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně
- třídní učitelé jsou povinni, pokud je to možné, včas prokazatelným způsobem informovat zákonné zástupce o problémech jejich dítěte, které by mohly vést k udělení opatření k posílení kázně nebo k snížení známky s chování
- učitelé jsou povinni, pokud je to možné, včas informovat třídní učitele o problémech žáka které by mohly vést k udělení opatření k posílení kázně nebo k snížení známky z chování

8.8. Hodnocení žáků na vysvědčení

Hodnocení a klasifikace v předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuse. Je schopen přiměřeně svému věku samostatně řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je pravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuse. Je schopen s menší pomocí řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuse. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti

osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuse. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuse. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

8.9. Hodnocení a klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost je na vysoké úrovni.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

8.10. Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- v případě doporučení školského poradenského zařízení a na základě žádosti zákonných zástupců mohou být žáci na vysvědčení hodnoceni slovně nebo kombinací slovního hodnocení a hodnocení klasifikačními stupni,
- při použití slovního hodnocení vychází vyučující z kritérií uvedených v klasifikačních stupních,
- slovní hodnocení je vypracováno jednoduchou, srozumitelnou formou,
- hlavní důraz je kladen na úroveň osvojení očekávaných výstupů školního vzdělávacího programu,
- přednost je při použití slovního hodnocení kladena na pozitiva výkonu žáka.

Sledované jevy při použití slovního hodnocení

- chování při učení obecně: chápání, pozorování, porovnávání, zapamatování si, kombinování, jazykové vyjadřování, reproduktivní a tvořivé myšlení (řešení problémů), schopnost přenášení poznatků do nových situací,

- připravenost k učení: postoj ke školní práci, postoj k práci obecně, schopnost snášet pracovní zátěž, výdrž, zvláštní zájmy,
- individuální a sociální chování: převládající nálada, citový život, hodnotové postoje, chování ve skupině,
- zvláštnost ve vztahu ke škole: ztížené podmínky, např. nedávná změna školy, vyučujícího, častá absence,
- tělesné a zdravotní zvláštnosti: pokud mohou být významné pro úspěch ve škole.

8.11. Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

Prospěl (a) s vyznamenáním

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1 písm. e).

Prospěl (a)

Žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Neprospěl (a)

Žák neprospěl, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Nehodnocen (a)

Žák je nehodnocen, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

8.12. Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

Podklady pro hodnocení získává učitel zejména:

- soustavným sledováním výkonů a pokroků žáka v průběhu vyučování,
- různými způsoby prověřování vědomostí, dovedností a návyků (praktické, pohybové, ústní, písemné),
- analýzou výsledků aktivit žáků,
- konzultacemi s ostatními učiteli, vychovateli, popřípadě pracovníky speciálně pedagogického centra nebo pedagogicko-psychologické poradny.

Minimální podklady pro celkové hodnocení na konci klasifikačního období na I. stupni v předmětech s převahou teoretického zaměření (český jazyk, cizí jazyk, prvouka, vlastivěda, matematika, přírodověda):

Učitel může provést celkové hodnocení žáka na konci klasifikačního období pouze v tom případě, že získal u žáka minimálně tři dílčí hodnocení z písemného a jedno z ústního prověření znalostí. Podklady pro hodnocení musí být získány takovou formou, která odpovídá věku dítěte a jeho individuálním zvláštnostem.

Minimální podklady pro celkové hodnocení na konci klasifikačního období na I. stupni v předmětech s převahou praktického zaměření (hudební výchova, výtvarná výchova, tělesná výchova):

Učitel může provést celkové hodnocení žáka na konci klasifikačního období pouze v tom případě, že získal u žáka minimálně tři dílčí hodnocení z praktických činností. Podklady pro hodnocení musí být získány takovou formou, která odpovídá věku dítěte a jeho individuálním zvláštnostem a zahrnuje různé oblasti činnosti.

Další podmínky pro získávání podkladů.

Při získávání podkladů pro klasifikaci jsou využívány tyto základní formy:

- ústní zkoušení,
- písemné zkoušení a testy,
- povinné písemné práce,
- zadávání praktických úkolů,
- grafický a estetický projev,
- zadávání úkolů a samostatné práce při získávání a zpracování informací,
- během získávání podkladů pro klasifikaci musí učitel brát zřetel na okamžitý zdravotní a psychický stav dítěte a na prokázané vývojové poruchy chování a učení.

Zásady pro ústní zkoušení

- za ústní zkoušení je považováno rozsáhlejší prověření znalostí před celou třídou nebo posouzení několika dílčích odpovědí v lavici,
- ústní zkoušení musí probíhat před ostatními spolužáky,
- rozsah a délka ústního zkoušení musí odpovídat věku a individuálním zvláštnostem žáka, ústní zkoušení nesmí zabírat převážnou část vyučovací hodiny a nesmí být na úkor efektivnosti vyučovací hodiny.

Zásady pro písemné zkoušení

- za písemné zkoušení se považuje samostatný písemný projev žáka,
- žáci mohou v jednom dni absolvovat pouze jedno písemné přezkoušení v rozsahu delším než 20 minut,
- všechna písemná přezkoušení v rozsahu delším než 20 minut musí být nejpozději předcházející vyučovací hodinu žákům oznámena.

Další zásady

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škola sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkušuje.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel i mimo termíny třídních schůzek a informačních odpoledních, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní učitele s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobů získávání podkladů. Učitelé jsou povinní s informacemi nakládat tak, aby nedošlo k porušení zákona č. 101/2000 Sb.

8.13. Hodnocení práce v zájmových útvarech

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se hodnotí stupni:

pracoval(a) úspěšně,

pracoval(a)

Na vysvědčení se hodnocení práce v zájmových útvarech neuvádí.

8.14. Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svou práci.

8.15. Komisionální zkouška

Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
- při konání opravné zkoušky.

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, je krajským úřadem jmenován jiný pedagogický pracovník školy,
- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíší všichni členové komise.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

8.16. Opravná zkouška

Opravné zkoušky konají žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy.

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který koná opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne …… opravnou zkoušku z předmětu ……s prospěchem …… .

Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu …… zůstává nedostatečný

8.17. Postup do dalšího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

8.18. Autoevaluace školy

Vnitřní hodnocení školy vyplývá z §11 a 12 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon) a vyhláška č. 12/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy. Vnitřní hodnocení má za úkol napomáhat zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole.

Oblasti evaluace

- průběh vzdělávání
- výsledky vzdělávání
- materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- školní klima, vztahy mezi žáky, žáky a učiteli, učiteli a rodiči
- řízení školy, kvalita personální práce
- kvalita DVPP
- soulad ŠVP a RVP

Cíle a kritéria evaluace

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje.

Nástroje autoevalace

- rozbor dokumentace školy
- hodnocení plánu práce školy
- projednání struktury vlastního hodnocení školy
- dotazníky pro rodiče, učitele, žáky
- testy Kalibro pro 3. a 5.tř.
- testy Scio pro 5.tř.
- dotazníky pro žáky ke zdravému životnímu stylu (co 2 roky)
- hospitace